Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 5 МАРТ, 1985 ШУ. ● № 28 (7063). ● Мах 3 кеп.

КПСС XXVII СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

Яхъа дневник

* * *

Советски халкъо Сийлахь-боккхача Даймехка тlем тlа йоккха Котало яьккха 40 шу дузача цlсйна сийленца накъабахара къахьегама вахте эттача А. Шерипова цlерагlча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода технологаша деррига шоай низаш оарцагlдаьхад пятилетка дlадахача шерашка шоашта тlадиса декхараш тlера дlа а доахаш, укх шера плани тlанйца декхараши ханал хьалха кхоачашдара. Хьалхарча шин бетта товарни продукци арахецара план тlехкхоачаш а ябь, планал совгlа цар арахийцай бlаь эзар совгlа сома маьха тайп-тайпара продукци, лаьрхlачул дикка лакхъьнй къахьегама овсарле а.

Завода установкашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Болдин Владимир керте латтача № 39-6 йолча установка коллективо. 21 феврале денз укх бетта чотах къахьегаш я из. Шин бетта заданел совгlа цо арахийцар эзараш тоннаш товарни продукци. Иштта дика болх а беш, ше тlанйца декхараш тlехкхоачашдеш я Аушев Бахьаудина кулгалдеча № 18 йолча установка коллектив а.

* * *

Халкъа эша товараш тlа-тlа дукхагlа арахецара, уж дикагlа хилийтара, цар ассортимент шеръяра шоай деррига кхоачамаш оарцагlдаьха къахьегаш ба Нохч-Гlалгlай производственни текстильно-галантерейни объединене болхлой. Цудухьа цхьа бутт дlабахийтац цар шоаш тlанйца декхараш тlехкхоачаш ца деш. Цкъа санна дуккхаза республикански Сийлен улгатlа кхихьай объединене коллектив.

Бlуберша къахьегаш дlадоладаьд пятилетка тlеххьара шу а. Шин бетта планал совгlа маьхала лькхкай 130 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци. Хlаьта лаьрхlа хинначул дукхагlа арахийцай ах бlаь эзар сома маьха товарни продукции, 15 эзар сом мах бола нормативно-цlена продукции. Къахьегама овсарле планал совгlа цхьа процент лакхъяра парте сина задани шоаззеи ахаззеи гаргга тlехкхоачашъяьй объединене болхлоша.

Уж толамаш доахача диэза дакъа а лоацаш, яхье хьалха латташ хьайоагlарех я Коблова Валентина Николаевна, Антошкиев Мухьмад керте латтача Урус-Мартановски Назрановски хlамаш тегача филиалий коллективаши Тибиев Руслана кулгалдеча трикотажни цеха коллективи.

ТЕХНИКА КИЙЧА ХИЛИЙТА

Цхьайтталагlча пятилетка шерашка дика хьокхамаш гойташ къахьег Урус-Мартановски района «Солнечный» совхоза баьцадаараш кхедераша. Цхьа шу дlадахийтац цар пачхаьлкхенга парсаш, помидораш, кабуц, кхы тайпа даараш дохкара планаш дикка тlехкхоачаш ца еш.

Къаьстта дика къахьийгад совхоза болхлоша дlадахача шера. 521 эзар сом пайда баьб цар шоай боахама. Еррисоюзни социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхlа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракх еннай совхоза къахьегамхошта.

Из толам боаккхача хьинар ца кходеш къахьийгарашта юкъе я трактористка Лабазанова Раиса, тракторни бригада бригадир Товдарханов Докка, мастер-наладчик Хачукаев Домби.

Бlаьстан балхаш дlадоладара техникага хьожаш, кхы тlа эшараш деш ба совхоза болхлой.

СУРТАШ ТlА: 1. «Солнечный» совхоза трактористка Лабазанова Раиса. 2. Цу совхоза бригадир Товдарханов Докка (аьрдехьара вар), мастер-наладчик Хачукаев Домби.

З. БАТЧАЕВА сурт.

1985 ШЕРА 4 МАРТ ХЬАТlАОТТАШ ХlАРА КХОАБАЧА lАТТАГАРА ШУРА ЯККХАРА ЙОЛА

СВОДКА

(кг.).

Районаш	1985 шера	1984 шера
Шалински	6,6	6,6
Урус-Мартановски	6,0	5,7
Ачхой-Мартановски	6,0	5,9
Назрановски	5,9	5,8
Надтеречни	5,7	5,5
Гудермесски	5,7	5,8
Малгобекски	5,6	4,6
Грозненски	5,5	5,2
Шелковской	5,5	5,7
Наурски	5,4	5,9
Сунженски	4,9	4,9
Республике гlолла	5,6	5,5

20 апреле — коммунистически субботник

Укх шера 20 апреле В. И. Ленин ваь 115 шу дузача денна хетадаь Еррисоюзни коммунистически субботник дара москвичаша дlайолаяь инициатива чlоагlа къоабальъь хьаллаьцай СССР 60 шу дизара цlерагlча «Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединене болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гlулакхерча наха. Укх деношка объединене ерригача цехашка чакхъяьлар хьинаре къахьегаш из ди чакхдаккхара дола декхараш тlаэцаш хинна болхлой митингаш. Цу дийнахьа кхыча деношкарчул овсарегlа къахьегаш хургва укхаза 2300 саг, царех 1100 гаргга болхло производстве къа а хьегаш, продукци арахецаш хургва. Вожаш хургба объединене коа, цехашка лостам беш, гаьнаш, кlотаргаш дlайогlаш, тиша аьшк гулдеш.

Еррисоюзни коммунистически субботник долча дийнахьа къахьегама вахте латтараша арахецаргья ах бlаь эзар гаргга сома маьха тайп-тайпара продукци. Из ерригa а цар хьасргья кхоьчa материалий чотагlа. Хьинаре къа а хьегаш, шоаш 20 апреле даьккха 3,5 эзар совгlа сом алапи объединене болхлоша цхьайтталагlча пятилетка фонда юкъехьоргда.

* * *

«Союзавтоматстром» ВНПО Грозненски опытно-экспериментальни завода болхлоша доккхий декхараш тlанйцад укх шера В. И. Ленин ваь 115 шу дузача цlейна хетадаь дола Еррисоюзни коммунистически субботник хула ди хьинарерча къахьегамца белгалдаккхара. 20 апреле заводера беррига болхлой, аьлча, 620 саг балха араваргва. Царех 310 болхло шоай массазарча балха моттигашка къахьегаш хургва. Цар цу дийнахьа арахецаргья 12 эзар сома маьха продукци, цунах ши эзар сома маьха яр кхоьчa материалий, бийдала чотагlа ара а хецаш.

«Цlеча шоаттадийнахьа» шоаш даьккхача алапех 800 сом пятилетка фондаи 700 сом машара фондаи юкъедахьа дош деннад предприяте болхлоша.

20 апреле укхаза балха арабаьннача берригача болхлоех ахаш хургба предприяте коа, гонахьарча моттигашка лостам беш, ремонтни балхаш деш. Цар цу дийнахьа дlайогlаргья бlаь га, 60 кlотарг. 8 квадратни метр газонаш кийчъергья, хьагул а даь, «Вторчермете» дlалургда 4 тонн тиша аьшк.

* * *

Апрель бетта хургдолча Еррисоюзни коммунистически субботника хlанззе а кийчо еш ба вай республике къаьнагlйолча предприяте — «Красный молот» завода къахьегамхой. Москвичий инициатива хьал а лоацаш цу дийнахьа хьинаре къахьегара тlахьехаш йола митингаш хиннай завода цехашка.

Къаьстта а дукха нах гулбелар мехкдаьтта аппаратурни цехе хиннача митинге. Цига къамаьл даьча болхлоша П. Завилова, Н. Брызгунова, кхычар дийцар В. И. Ленина 115 шу дизара хетадаьча субботнике цеха коллективо шийх хьинар кходерг ца хиларах.

— Цеха къахьегамхоша дош делар цу дийнахьа даьккхача ахчах 2 эзар сом пятилетка фонде дlахьожаде, — йоах завода парторганизаце секретара заместитела О. Ф. Кондрашинас.

Хlаьта, завода ерригача коллективо лаьрхlад цу дийнахьа 194 эзар сома маьха товарни продукци хьас, цу ахчах пятилетка фонде 14 эзар сом гаргга ахча дlахьожаде.

ХlАРА ФЕРМАНА — КОЛЛЕКТИВНИ ПОДРЯД

Хьайбаш леладеча коллективни подряд юкъейоалаяра дош дувцаш республикански совещани хилар дlадахача шоатта дийнахьа Шелковской района «Червленский» колхоза Культура цlагlа. Цига дакъа лоацаш бар КПСС райкомий, горкомий секретараш, горрайисполкомий председателаш, юртбоахама ведомствай, РАПО, колхозийи совхозийи кулгалхой, экономисташ, профсоюза болхлой.

Совещани хьаеллаш лоаццa къамаьл дир КПСС Нохч-Гlалгlай обкома шоллагlча секретара Д. Г. Завгаева. Юрта боахаме, къаьстта хьайбаш леладеча, коллективни подряд юкъейоалаяра дош дувцаш РСФСР цхьайолча автономни республикай, краяй, областий партийни, советски боахамийи кулгалхой юкъе а болаш Ленинграде укх шера 25—26 январе хиннача зональни совещане балхах а дийцар цо.

«Хьайбаш леладеча коллективни подряди боахама расчети шерра юкъейоалаяра беча организаторски политически балхах, хьайбаш леладерашта юкъе дlахо партийни влияни чlоагlъярах, республика колхозийи совхозийи фермашка парторганизацей, партгруппай болх айбарах» доклад йир Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета председатела хьалхарча заместитела, агропромышленни комплекса республикански совета председатела С. Н. Кожуховске.

Вай республика дукхача районашка, боахамашка кхаш, жа леладеча, дулха хьайбаш кхоабача, юртбоахама производства кхыча отраслешка шерра юкъедоаладаьд коллективни подрядагlеи боахама расчетагlеи болх белга, аьлар докладчика. Керттерча фондех дикагlа пайда эца, къахьегама овсарле лакхъе, колхозийи совхозийи экономика чlоагlъе йиш хилийтар цу гlулакхо. Пятилетка дlадахача диъ шера лакхбеннаб юртбоахама культурай хьувкъам, тlанхийтад доахан, кlезиг-дукха алсамбаьннаб цар маша. Пайда беш дола боахамаш 1981 шера 53 мара хиннадеце, соахка 104 хилар. Лурчагlа хинначул дулх — 5 процент, шура — 3 процент, тха — 5 процент дукхагlа даьккхад соахка хlаьта фуаш 3 процент дукхагlа гулдаьд.

Цунца цхьана белгалдаккха доагlа, хьайбаш леладелга лерттlа дегlа ца доагlилга. Из бахьан долаш нийса критика а йир вай республикана Ленинграде хиннача совещане.

Соахка 14 районах бархlне кхоачашъяьнзар шура яккхара шера планаш. Хlара кхоабача lаттагара 2150 килограмм яккха езаш хиннача республике гlолла 2112 килограмм мара яккханзар. Из бахьан долаш, планагlа йоагlачох 3973 тонн шура йисар хьа ца йоаккхаш. Цу гlулакхо 1255 эзар сом зе дир республикана.

Къаьстта кlезига шура яьккхар хlара кхоабача lаттагара Малгобекски районе — 1605 килограмм, хlаьта Гудермесски — 1889, Назрановски — 1931 килограмм.

Геттара во вlаштlехьбаьккхаб хьайбаш дорстадара болх Советски, Ножай-Юртовски, Веденски, Малгобекски, Шалински районашка. Дулха цигара пачхаьлкхенна дlалуча доахана дозал юкъера лаьрхlача 230—240 килограмм мара хилац.

Дулха хьайбаш кхабара дlадохийтар сов дукха долаш, 11,9 миллион сома зе хилар соахка республика колхозаштеи совхозаштеи. Къаьстта лакха хилар цхьа центнер дулх даккхарга дlадахийтар Веденски районе — 1238 сом, хlаьта Ножай-Юртовски — 704, Грозненски — 556, Ачхой-Мартановски Назрановски районашка — 614-657 сом. План 212 сомагара 230 сомага кхоачаш мара яцар. Цу тайпара, цхьа центнер дулх дlадаларо кхо бlаьннегара эзар сомага кхоачаш зе ду цу районашта.

Цунца цхьана, дулха хьайбаш дорстадара болх коллективни подрядагlа беш геттара дика хьокхамаш гойта боахамаш да республике. Масала, «Гвардейский», «Каргалинский» совхозаш. Дийнахьеи буси хlара хьайбана 600—800 грамм дулх тlакхетийт цар. Дулха дlалуча бежана дозал юкъера лаьрхlача 400 килограмм хул. Иштта овсаре болх беш хиларо боахамий экономика чlоагlъе йиш хулийт. «Гвардейский» совхоза 2154 эзар сома пайда хилар соахка, хlаьта «Каргалинский» — 1150 эзар сома.

Дикача фух дола пхи эзар шинар доаладу вай республике хlара шера мехка кхыча моттигашкара. Цхьабакъда, хьайбаш леладара гlулакх лерттlа тоалуш дац. Во доал дендаь хьадоаладаь дикача фух дола доахан кlезига маша лучарна юкъе дlаув пайда а боацаш. Масала, 1981—83 шерашка 5,6 миллион сом мах бола 5544 дикача фух дола шинар доаладир Назрановски районе. Цхьабакъда, хьайбашта доал деш беча балха лерттlа тlахьожам ца лоаттабар бахьан долаш, царех 88 шинар делар, 400 гаргга долчоа кхы де хlама а доацаш урс хьеккар, 1300 бруцеллез, туберкулез яха лазараш кхийтта цамогаш хилар.

Хьайбаш леладеча коллективни подряд юкъейоалаяра, хьайбай продукци яккхарга дlадодар лохдара хиланза яргйоацача факторех цаl — фермашта деча балхашта механизаци яр. Из дош, массанахьа цхьатарра дика кхоачашдац.

Соахка хlара хьайбаца доакъара единицашца лаьрхlача 15,3 центнер мошеи гlожеи доакъар lалашдир республике. Лурчагlа а цул хьалхарча шерашка а хинначул дукхагlа да из. Цунца цхьана, доакъар кхы а алсамдаккха йиш хулийтача таронех дукхагlдолча боахамашка хlанз а кхоачамболлаш дика пайда эцац.

Ленинградски областа боахамий опыто хьахьокх доахан кхабара рационе доакъара свеклаш ца хилча шура дукхагlа яккхарга сатувса дезаш доацилга. Цига хlара lатта лаьрхlа 5—6 тонн кийчъю уж. Цу гlулакхо таро хилийтай хlара кхоабача lаттагара йоаккха шура 3700 килограммага дlакхоачае. Мишта лел из культура кхеелга вай республике?

Тlеххьарча шерашка дикка шердаьд доакъара свеклаш дlаюв кхаш. Цхьабакъда, цар хьувкъам хlанз а геттара лоха ба. Соахка, масала, республике гlолла 105 центнер мара чуэцанзар свеклаш. Кхыча тайпара аьлча, хlара lатта 0,8 тонн мара кийчъянзар. Йоайир доакъара дlайийна свеклаш «40 лет Октября», «Гудермесский» яхача совхозашка, Сунженски района Кирова цlерагlча колхозе.

Кlезига йоакхо ю хlанз шийца геттара дукха белок йола культураш: горох, соя, вика кхеяра. Уж дlаюв кхаш тlеххьарча хана 2,6-зза кlезигдаьд. Шалински Назрановски районашка горох хlанз кхееш яц. Районий кулгалхоша, республика юртбоахама ведомстваша, колхозашеи совхозашеи цlенхаштта теркам тlабахийта беза доакъар lалашдаръ. Керттера дар — из отрасль коллективни подряда тlа яккхар.

Итт эзар саг совгlа юкъе а волаш, коллективни подрядагlа 1120 бригадо, звенос, ферма болх бир дlадахача шера.

Юртбоахама культураш кхееча соахка болх баьча коллективех 50 процент яраша подряда хьисапе къахьийгар. Халахете а, белгалдаккха доагlа цу хьисапе болх белга хьайбаш леладеча халагlа а кlезигагlа а юкъедоаладелга.

Дlадахача шера хьайбаш леладеча коллективни подрядагlа 3300 саго болх бир, е цу производстве къахьийгачарех 26 процент бараша. Царех 2800 саг жа леладераш ба.

Шурий фермаех массехк мара болх беш яцар кердача хьисапе, хlаьта дулха хьайбаш кхоабаш 30 бригада яр. Царех толашагlа йолчарна карагlдаьнначо хьахьокх подрядагlа болх белга экономически мел пайдане да. Къаьстта дика хьокхамаш гойтар «Гвардейский» совхозе дулха хьайбаш кхоабаш цу хьисапе соахка къахьийгача бригадаша. Масала, Насуханов Хизира кулгалдеш яр. Цун коллективо подрядагlа болх бу кхоалагlа шу да. Дулх тlанхетийтара соахкара план 209 процент кхоачашйир цу бригадо, 1055 бежанах хlаране дозал дийнахьеи буси 690 грамм сов а йоаккхаш. Цхьа центнер дулх даккхарга дlадахар 157 сом мара хиланзар, е планагlа лийрхlачул 10 процент кlезигагlа. Хlара болхлочо 56 эзар сома продукци яьккхар, е планал 34 процент дукхагlа.

Подряда хьисапе къахьегаш дулха хьайбаш кхоаба бригадаши звеноши я «Каргалинский» совхозе а. Цар хlара бежана дийнахьеи буси 898 грамм тlакхетийташ чакхдаьккхар дlадахача шу. Хlаьта дулха дlаденнача хlара бежана дозал юкъера лаьрхlача 430 килограмм хилар.

Толаме къахьийгар подрядагlа болх беча Наурски района Ленина цlерагlча колхоза Социалистически Къахьегама Турпала Э. Хамидова кулгалдеча жа леладеча бригадо а. План 105 йолаш, хlара бlаь жийна тlехьара 163 lаьхар хьа а къоастабеш, планал дукхагlа 1,4

(Инстедоалар 3-ча оагlо тlа).

Лакха мах баьб

Укх деношка РСФСР Министрий Совета, ВЦСПС карара кара тела Цlе байракх хьожаяьча коллективашта юкъе яр Веденски района Орджоникидзе цlерагlа колхоз. Цудухьа делаш гlоздаьина бар Махкетински культура Цlагlа вlашагlкхийтта хинна колхозхой. Цига котбаьннарашта дег тlара доагlа дlайха дешаш а оалаш боахама кулгалхошка из совгlат дlаделар Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова.

Тlаккха къамаьлаш дир укхаза колхоза председатела А. А. Хусаинова, тхьамка леладераша Д. Идрисова, А. Гацаева, Г. Абдусаламова. Шоай къахьегама партеи правительстваи иштта лакха мах барах пятилетка тlеххьарча шера кхы а овсарегlа болх бе шоаш декхарийла беш хиларах, из lалашдара карарча шера юкхьанца денз лакха социалистически декхараш тlа а ийца, уж кхоачашдара тlагlертта мул боаккхаш кхайи фермайн къахьегамхой хиларах дийцар цар.

Цу тайпара доккха совгlат даккха аьттув баьннаб соахка Махкетински юрта Совета а. Цу собране Российски Федераце Министрий Совета, ВЦСПС карара кара тела Цlе байракх а юрта Совета дlаелар Х. Х. Бокова.

* * *

Дlадахача шера дика камаьхал яьлар Шалински района предприятей болхлой, боахамий кхаши хьайбаши леладерий. Пятилетка диълагlча шера планал совгlа 2,5 миллион совгlа сома маьха промышленни продукци ехкай цар пачхаьлкхенга. Иштта беркате хилар юрта боахама къахьегамхой болх а. Даьхенга лийрхlачул совгlа дlаделар 2300 тонн ялат, 1500 тонн баьцадаараш, 2800 тонн сом, 11 эзар тонн шекара свекла, 374 тонн шура. Из бахьан долаш Еррисоюзни социалистически яхье котъяьннарг лаьрхlай район.

Цу деша хетаяь торжественни собрани хилар укх деношка город Аргунерча культура Дворецe. Цига хиннача Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета председатела М. А. Керимова района викалашка дlаелар Российски Федераце Министрий Совета, ВЦСПС карара кара тела Цlе байракх. Цар къахьегам даькъала бувцаш, дlахорча хана цар кхы а доккхагlа дола толамаш дахаре уж тlахьехаш ловца баьккхар.

Тlаккха къамаьлаш даьча парте Шалински райкома хьалхарча секретара Н. И. Айдинова, «Аргунзодпром» производственни объединене формовщикий бригадира Р. Берсанукаева, Куйбышева цlерагlча совхоза МТФ бригадира Т. Толтуевас кхычар. Цар тешам белар Коталон Ден 40 шу дизара, парте XXVII съезда баха ма боагlара накъабахара шоаш къахьегама совгlаташ кийчдергхиларах.

Шаьлахошта денна деза совгlат даькъала дувцаш ловца баьккхар цига хиннача хьаьшаша а А. И. Мишина — КъХlАССР КПСС Дигорски райкома шоллагlча секретара, А. В. Шарщавыха — КПСС Гудермесски горкома хьалхарча секретара. Царца шоаш лелаю яхь кхы шеръеи кlоаргъеи шоай къахьегамхой лаьрхlа хилар хьааьлар цига.

Дукхагlа хургья шура

Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза шурий ферма цlеча уголоке эгара дикагlа паьха бlарг тlаоттаргболча хьалтеха йоалл «социалистически яхьа экран». Цо гойт хlанз хlара кхоабача lаттагара юкъера лаьрхlача 9,3 килограмм шура йоаккхалга.

Фермерча гlулакхех лаьца аз даьча хаттара жоп луш цун заведующе Кодзоев Азамата аьлар:

— Хlанз кхоабаш 116 етт ба. Доакъар шортта да. Хьайбашта тел йол, барда, хьажкlий силос, жувр, ча. Оада долаш lангара доалаш латт доахан.

Тlаккха са къамаьл хилар социалистически яхье хьалхле яьккхача Исаева Балисатаца. Цо дувц:

— Доахан детташ со йола 17 шу да. Укх тlехьарча пхе шера укх ферме болх бу аз. Дукха ха ... Кодзоев Азамат укхаза балха вена. Къаьстта дикагlа тоадала доладеннад ферма гlулакхаш, чlоагlъеннай къахьегама дисциплина. Хlаране дика кхетаду ший декхараш. Болхлой къахьегамеи вахарен хьалаш вlаштlехьдахара йоакхо ю заведующе. Хlанз тха ферма районе а республике а хьалхарчарца я.

Сайрангахьа лестаяр тхо доахан латтача базашка хьажа дахача хана. Чухьа цlена я, наlараш-кораш мух чубоагlаргбоацаш тоадаь да. Доакъара цех дlайолаеннаеце а, дрожжаш а бетташ lанарца кийчъяь силоси йоли юхе хlама ца дуташ юъ хьайбаша. Укх хана детташ дола доахан иштта да аьлча теша хала долаш тоаденна да доахан.

Хlара доярка ший групперча дехкача доаханна тlехьара lаьсий чудоахкаш клеткаш я корпусашка. Цу гlулакхо таро хулийт тувла а ца долийташ 20 ди даллалца хlара lаса ший наьна шурех кхаба. Цул тlехьагlа lаьсий телятнике дlачулу. Бакъдар аьлча, телятник зlамига а эсала а я. Доахан дебарга хьежжа, укх шера царна лаьрхlа керда корпус хьалъе лерхl совхоза кулгалхоша.

Фермера цlаверза кийчлуш со волча хана хьаккхьачар автолавка. Цунца ва Малгобекски райпо № 4 йолча универмага заведующи Гомкортиев Ювсап. Цо денад эггара наха чlоагlагlа хетташ дола импортни товараш: индийски чай, барзкъаш дутта порошок, югославски кхалнаьха а маlача наьха а иккаш, кхалнаьха туфлеш, иштта кхыдола болхлошта эша товараш.

И. БАРАХОЕВ,
тха общественни корреспондент.

НОВ. В. Т. РЖЕВСКАЯНА «НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР КУЛЬТУРА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО» ЯХА СИЙЛАХЬА ЦlИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Республике архивни гlуланх дегlадоаладара дуккхача шерашка беркате болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах «Нохч-Гlалгlай АССР культура заслуженни болхло» яха сийлахьа цlи лойла Ржевская Валентина Тиграновнана — Нохч-Гlалгlай АССР центральни пачхаьлкхен архива йоккхагlйолча архивиста.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1985 шера 28 февраль.

XIX-злагІа ХЕРЖАЧА ХАЛКЪА ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ СОВЕТЕ 1985 ШЕРА 24 ФЕВРАЛЕ ХЕРЖА ДЕПУТАТАШ

КРАСНИК Надежда Ивановна, № 1 йола хоржамий округ.

ИБАННИКОВА Ольга Александровна, № 2 йола хоржамий округ.

ЖЕЛЕЗНОВА Валерия Анатольевна, № 3 йола хоржамий округ.

РОМАНЕНКО Лариса Михайловна, № 4 йола хоржамий округ.

МОРОЗОВ Сергей Иванович, № 5 йола хоржамий округ.

ВОЛОШЕНКО Таисия Ивановна, № 6 йола хоржамий округ.

ГАДАБОРШЕВ Осман Баскурович, № 7 йола хоржамий округ.

ГУКАСЯН Зинаида Андреевна, № 8 йола хоржамий округ.

ЛЕМЕШКИН Александр Дмитриевич, № 9 йола хоржамий округ.

МАГОМЕДОВА Танта Зайнаевна, № 10 йола хоржамий округ.

ХВОРОСТЕЦКИЙ Павел Петрович, № 11 йола хоржамий округ.

АНТОНОВ Виктор Павлович, № 12 йола хоржамий округ.

СУРЦЕВА Любовь Николаевна, № 13 йола хоржамий округ.

ПУЧКОВ Евгений Иванович, № 14 йола хоржамий округ.

БУДАЕВ Анатолий Ефимович, № 15 йола хоржамий округ.

ЛЫСЕНКО Ольга Васильевна, № 16 йола хоржамий округ.

СПОРЫХИНА Валентина Михайловна, № 17 йола хоржамий округ.

КАПУСТЯНОВ Виталий Васильевич, № 18 йола хоржамий округ.

ПИСАРСКИЙ Виктор Анатольевич, № 19 йола хоржамий округ.

СУЛИМАНОВ Мовлад Вахаевич, № 20 йола хоржамий округ.

НОВИКОВА Ольга Владимировна, № 21 йола хоржамий округ.

ХАТУЕВА Зура Мовсаровна, № 22 йола хоржамий округ.

КЛИМЕНКО Любовь Алексеевна, № 23 йола хоржамий округ.

ТЕМИЕВ Саламу Абуспанович, № 24 йола хоржамий округ.

БОГАЕВСКАЯ Валентина Александровна, № 25 йола хоржамий округ.

КАСТАРНОВА Алла Павловна, № 26 йола хоржамий округ.

ШЕВЧЕНКО Марина Михайловна, № 27 йола хоржамий округ.

ШАМАЕВА Лариса Юрьевна, № 28 йола хоржамий округ.

САЛЬНИКОВА Майя Ивановна, № 29 йола хоржамий округ.

ПОПОВ Иван Михайлович, № 30 йола хоржамий округ.

ЧАБАНОВ Александр Власович, № 31 йола хоржамий округ.

БОРМОТОВ Владимир Михайлович, № 32 йола хоржамий округ.

АЛЕКСАНДРОВА Эльвира Александровна, № 33 йола хоржамий округ.

БАЙМУРАДОВ Майрбек Эльсиевич, № 34 йола хоржамий округ.

БАТАЕВ Кюри Асхабович, № 35 йола хоржамий округ.

АЙДАЕВ Юша Ахьядович, № 36 йола хоржамий округ.

НЕГИНСКИЙ Леонид Моисеевич, № 37 йола хоржамий округ.

ПАРХОМЕНКО Михаил Михайлович, № 38 йола хоржамий округ.

БЕРВИНОВ Виталий Петрович, № 39 йола хоржамий округ.

ТАШТАМИРОВ Руслан Мюстаевич, № 40 йола хоржамий округ.

ШЕПЕЛЕВА Виктория Васильевна, № 41 йола хоржамий округ.

КЛЮЧАНЦЕВ Валерий Анатольевич, № 42 йола хоржамий округ.

ЭЛЬБУЗДУКАЕВА Кульсум Магомедовна, № 43 йола хоржамий округ.

ЯХЬЯЕВА Любан Лечаевна, № 44 йола хоржамий округ.

ПЯТАКОВА Лидия Михайловна, № 45 йола хоржамий округ.

ТУТАЕВ Саид - Эмин Ахмедович, № 46 йола хоржамий округ.

ВАРТАНОВ Арам Арташесович, № 47 йола хоржамий округ.

ШАВХАЛОВА Хава Мудиевна, № 48 йола хоржамий округ.

ЛЬЯНОВ Умалат Макшарипович, № 49 йола хоржамий округ.

ОШАЕВ Тамерлан Алаудинович, № 50 йола хоржамий округ.

КУЧЕРОВ Александр Егорович, № 51 йола хоржамий округ.

ГРОШЕВА Евгения Петровна, № 52 йола хоржамий округ.

ТОЛКАЧИКОВА Агафья Ивановна, № 53 йола хоржамий округ.

БЕЛЯКОВ Алексей Васильевич, № 54 йола хоржамий округ.

ЖИРНОВ Николай Павлович, № 55 йола хоржамий округ.

КАДИЕВ Магомед Алиевич, № 56 йола хоржамий округ.

БАРАНОВ Николай Иванович, № 57 йола хоржамий округ.

ЕФРЕМОВ Олег Владиславович, № 58 йола хоржамий округ.

ТАСУЕВА Асет Закриевна, № 59 йола хоржамий округ.

АЛИЕВ Магомет Алиевич, № 60 йола хоржамий округ.

ЗИГАЛЕНКО Марина Семеновна, № 61 йола хоржамий округ.

ИДИГОВА Яха Супаевна, № 62 йола хоржамий округ.

СУКАЕВА Тумиша Мухиевна, № 63 йола хоржамий округ.

СКЛОКИН Юрий Борисович, № 64 йола хоржамий округ.

ХАКИМОВА Эсет Могаевна, № 65 йола хоржамий округ.

ГАНДАЛОЕВА Айшат Сатиевна, № 66 йола хоржамий округ.

САЛАМОВА Савлапи Бетерсултановна, № 67 йола хоржамий округ.

БАЛАСАНЬЯНЦ Марина Николаевна, № 68 йола хоржамий округ.

ШАЙКАЕВ Ваид Абазович, № 69 йола хоржамий округ.

МУСАЕВ Эйло Авалуевич, № 70 йола хоржамий округ.

КОПАЕВА Ирина Юрьевна, № 71 йола хоржамий округ.

ТАЗУРКАЕВ Вахид Вахаевич, № 72 йола хоржамий округ.

ДУБОВСКАЯ Людмила Павловна, № 73 йола хоржамий округ.

ГАЗГИРЕЕВА Хава Исаевна, № 74 йола хоржамий округ.

ЗУРАБОВ Багаудин Хусаинович, № 75 йола хоржамий округ.

ГИРЕЕВА Мадина Лукмановна, № 76 йола хоржамий округ.

БАРКИНХОЕВА Аза Салангереевна, № 77 йола хоржамий округ.

ЯКОВЛЕВА Вера Александровна, № 78 йола хоржамий округ.

ГАЛЯМДИН Дамир Ислямутдинович, № 79 йола хоржамий округ.

ГАДАБОРШЕВ Абдул - Мажид Абукарович, № 80 йола хоржамий округ.

ПРОХОЖЕВ Игорь Александрович, № 81 йола хоржамий округ.

КОНОВАЛОВА Наталья Анатольевна, № 82 йола хоржамий округ.

ОЗДОЕВА Хава Эскиевна, № 83 йола хоржамий округ.

КАДИЕВ Джалал Алиевич, № 84 йола хоржамий округ.

ГУТШТЕЙН Ирина Васильевна, № 85 йола хоржамий округ.

ЯНШИНА Анна Алексеевна, № 86 йола хоржамий округ.

ШКАНОВА Галина Георгиевна, № 87 йола хоржамий округ.

АРЦУЕВ Вахид Борисович, № 88 йола хоржамий округ.

ИСЛАМОВА Зарган Амхадовна, № 89 йола хоржамий округ.

ГРИГОРОВ Павел Петрович, № 90 йола хоржамий округ.

ЧЕРНЫШОВА Любовь Викторовна, № 91 йола хоржамий округ.

КУЗЬМИН Владимир Георгиевич, № 92 йола хоржамий округ.

КОСТРЮКОВ Владимир Николаевич, № 93 йола хоржамий округ.

БРЕЕВА Людмила Викторовна, № 94 йола хоржамий округ.

ЭДИЛСУЛТАНОВА Асет Мовладовна, № 95 йола хоржамий округ.

КРАЙНЮКОВА Ольга Николаевна, № 96 йола хоржамий округ.

МАКАРЕНКО Раиса Терентьевна, № 97 йола хоржамий округ.

ШИДАЕВ Руслан Датиевич, № 98 йола хоржамий округ.

ШКРЕДЮК Вера Сергеевна, № 99 йола хоржамий округ.

ЮРЧЕНКО Евгений Никифорович, № 100 йола хоржамий округ.

РУМЯНЦЕВ Юрий Ильич, № 101 йола хоржамий округ.

БАНХАЕВА Фатима Хаджибикаровна, № 102 йола хоржамий округ.

СЕМЕНЯК Владимир Георгиевич, № 103 йола хоржамий округ.

ГОНЧАРОВА Наталья Алексеевна, № 104 йола хоржамий округ.

САДУЛАЕВА Сацита Хароновна, № 105 йола хоржамий округ.

ШУЛЬГА Надежда Ивановна, № 106 йола хоржамий округ.

КАРПОВ Николай Анфиянович, № 107 йола хоржамий округ.

РЕДЬКИНА Светлана Юрьевна, № 108 йола хоржамий округ.

САРКИСЬЯН Игорь Павлович, № 109 йола хоржамий округ.

МЕЛЬНИКОВА Нина Васильевна, № 110 йола хоржамий округ.

БЕЛОГЛАЗОВА Лилия Петровна, № 111 йола хоржамий округ.

ЩЕЛКАНОВА Ольга Георгиевна, № 112 йола хоржамий округ.

ГРИГОРЬЯНЦ Григорий Рафаилович, № 113 йола хоржамий округ.

ПОНОМАРЕВА Елена Васильевна, № 114 йола хоржамий округ.

ДАНИЛЕЦ Валентин Митрофанович, № 115 йола хоржамий округ.

МИНАЕВА Валентина Григорьевна, № 116 йола хоржамий округ.

ТУРПУХАНОВ Мухтар Абухасанович, № 117 йола хоржамий округ.

ГЕТТА Алла Александровна, № 118 йола хоржамий округ.

МАГОМАДОВ Лечи Добаевич, № 119 йола хоржамий округ.

ДМИТРИЕВА Татьяна Алексеевна, № 120 йола хоржамий округ.

ЧЕРЕПНИН Петр Петрович, № 121 йола хоржамий округ.

МУЗАЕВ Кюри Абдулмуталипович, № 122 йола хоржамий округ.

ТАРАСОВ Дмитрий Константинович, № 123 йола хоржамий округ.

ЧЕРКЕСОВА Ольга Васильевна, № 124 йола хоржамий округ.

САФОНОВА Таисия Петровна, № 125 йола хоржамий округ.

ЕФРЕМОВА Любовь Александровна, № 126 йола хоржамий округ.

ТКАЧЕВА Надежда Николаевна, № 127 йола хоржамий округ.

БАБЕНКО Николай Иванович, № 128 йола хоржамий округ.

ЧУРИЛОВА Ольга Федоровна, № 129 йола хоржамий округ.

КЛЕСОВА Наталья Владимировна, № 130 йола хоржамий округ.

АБУБАКИРОВА Малика Идрисовна, № 131 йола хоржамий округ.

КИРИЛОВ Юрий Михайлович, № 132 йола хоржамий округ.

САЙТАЕВА Сапита Мусаевна, № 133 йола хоржамий округ.

ТАРАСОВ Александр Николаевич, № 134 йола хоржамий округ.

ГОЛУБЕНКО Владимир Иванович, № 135 йола хоржамий округ.

ЕРШОВ Николай Александрович, № 136 йола хоржамий округ.

СТОЛЯРОВА Лидия Николаевна, № 137 йола хоржамий округ.

АВАГЯН Грета Левоновна, № 138 йола хоржамий округ.

ДАГАЕВ Вага Баудинович, № 139 йола хоржамий округ.

СЕРБИНА Александра Федоровна, № 140 йола хоржамий округ.

БАРАЕВ Абдул - Хамид Усамович, № 141 йола хоржамий округ.

СУХОРУКОВА Валентина Васильевна, № 142 йола хоржамий округ.

КОРМИШИНА Александра Яковлевна, № 143 йола хоржамий округ.

УСАЧЕВА Антонина Ивановна, № 144 йола хоржамий округ.

ЛЫХИНА Раиса Павловна, № 145 йола хоржамий округ.

ЭШТИЕВ Абоязит Магомедович, № 146 йола хоржамий округ.

УСТЕНКО Рудольф Петрович, № 147 йола хоржамий округ.

ГОЛОВЧЕНКО Людмила Макаровна, № 148 йола хоржамий округ.

КУРОЧКИНА Татьяна Николаевна, № 149 йола хоржамий округ.

КОЗЫРЕВ Алексей Иванович, № 150 йола хоржамий округ.

САЛТИМУРАДОВ Хасан Абдул-Муталипович, № 151 йола хоржамий округ.

КОЧЕТКОВА Алла Алексеевна, № 152 йола хоржамий округ.

ТУРПАЛОВ Арби Абдулаевич, № 153 йола хоржамий округ.

СОРОКИН Константин Николаевич, № 154 йола хоржамий округ.

ЕВЛОЕВА Лидия Абукаровна, № 155 йола хоржамий округ.

КУРБАНОВА Зара Ахметовна, № 156 йола хоржамий округ.

ИСТАМУЛОВ Богдан Мучаевич, № 157 йола хоржамий округ.

КРУГЛОВ Юрий Викторович, № 158 йола хоржамий округ.

ПЛОТНИКОВА Ольга Николаевна, № 159 йола хоржамий округ.

ТАТАРОВ Георгий Филиппович, № 160 йола хоржамий округ.

СУХОТЬКО Ольга Васильевна, № 161 йола хоржамий округ.

МЕСЕЧКО Любовь Васильевна, № 162 йола хоржамий округ.

СЕМЕНОВ Николай Иванович, № 163 йола хоржамий округ.

ЦОРОЕВА Марина Магаметовна, № 164 йола хоржамий округ.

МАМВРИИСКИЙ Александр Сергеевич, № 165 йола хоржамий округ.

ФУНИКОВА Зоя Ивановна, № 166 йола хоржамий округ.

ХАНОВА Людмила Владимировна, № 167 йола хоржамий округ.

ЧЕКУНОВ Валерий Михайлович, № 168 йола хоржамий округ.

ЧЕНЦОВ Сергей Иванович, № 169 йола хоржамий округ.

ЯНИН Геннадий Сидорович, № 170 йола хоржамий округ.

ТАРАСЕНКО Иранда Васильевна, № 171 йола хоржамий округ.

МАРТЫНОВА Татьяна Борисовна, № 172 йола хоржамий округ.

ТРОЦЕВИЧ Елена Владимировна, № 173 йола хоржамий округ.

РУЧКИНА Ольга Михайловна, № 174 йола хоржамий округ.

ДЖУКАЕВ Ахмад Бекаевич, № 175 йола хоржамий округ.

ГАЛАЕВА Марета Магамедовна, № 176 йола хоржамий округ.

ПАСЕЧНИК Александр Нестерович, № 177 йола хоржамий округ.

МИГЕРОВА Зухра Бутаевна, № 178 йола хоржамий округ.

ИВАНЬКО Алексей Дмитриевич, № 179 йола хоржамий округ.

ВАХАЕВА Мархет Шарпудиновна, № 180 йола хоржамий округ.

ЭЛЬБУКАЕВА Нура Магамедовна, № 181 йола хоржамий округ.

ТАТРИЕВ Хамид Бексултанович, № 182 йола хоржамий округ.

ГРЕЧКИН Юрий Иванович, № 183 йола хоржамий округ.

ГАБАРОВА Петмат Увайсовна, № 184 йола хоржамий округ.

ЖУРАВЛЕВА Валентина Ивановна, № 185 йола хоржамий округ.

ШЕВЛЯКОВА Валентина Ивановна, № 186 йола хоржамий округ.

ТИТОВИЧ Юрий Петрович, № 187 йола хоржамий округ.

СТРИЖАК Татьяна Викторовна, № 188 йола хоржамий округ.

ТОПОРКОВ Михаил Юрьевич, № 189 йола хоржамий округ.

АТЦАЕВА Тумиша Хусеевна, № 190 йола хоржамий округ.

АХИМОНОВА Елена Васильевна, № 191 йола хоржамий округ.

СОПЕЛЬНИКОВА Елена Викторовна, № 192 йола хоржамий округ.

БОГАТЫРЕВ Михаил Владимирович, № 193 йола хоржамий округ.

КИЗИЛОВА Любовь Павловна, № 194 йола хоржамий округ.

АРСАНУКАЕВА Лариса Червоновна, № 195 йола хоржамий округ.

СТАЦЕНКО Виктор Иванович, № 196 йола хоржамий округ.

МУЛЛОЯНОВА Елена Комильевна, № 197 йола хоржамий округ.

ОЗДОЕВ Умар Асхабович, № 198 йола хоржамий округ.

РЕВЕНКОВА Вера Григорьевна, № 199 йола хоржамий округ.

ДИДАЕВА Елизавета Ибрагимовна, № 200 йола хоржамий округ.

МАДАГОВА Надежда Шамсолтаевна, № 201 йола хоржамий округ.

АКАЕВА Роза Арибовна, № 202 йола хоржамий округ.

БОГАЧЕВ Валерий Валентинович, № 203 йола хоржамий округ.

НИКОЛАЕВА Наталья Владимировна, № 204 йола хоржамий округ.

ПРЯДКО Людмила Сергеевна, № 205 йола хоржамий округ.

СЛЫНЬКО Елена Васильевна, № 206 йола хоржамий округ.

ЗАХАРОВА Светлана Анатольевна, № 207 йола хоржамий округ.

ДУГИНА Евгения Григорьевна, № 208 йола хоржамий округ.

СУРЦЕВА Дина Михайловна, № 209 йола хоржамий округ.

МУСАЕВ Кюри Исаевич, № 210 йола хоржамий округ.

МАКАРЕНКО Александр Андреевич, № 211 йола хоржамий округ.

ДЖАВАТХАНОВ Валерий Саидхасанович, № 212 йола хоржамий округ.

ОСМАЕВ Амин Ахмедович, № 213 йола хоржамий округ.

ИДРИСОВ Имран Тутаевич, № 214 йола хоржамий округ.

ИНУРКАЕВ Абдула Нурмагомедович, № 215 йола хоржамий округ.

ХАЛИМОВ Абдула Ибрагимович, № 216 йола хоржамий округ.

БУЗУРТАНОВ Магомет Османович, № 217 йола хоржамий округ.

ГАЙТАМИРОВА Совбан Абуевна, № 218 йола хоржамий округ.

ВОРОБЬЕВА Людмила Петровна, № 219 йола хоржамий округ.

ЖИГАНОВ Виктор Николаевич, № 220 йола хоржамий округ.

ПАВЛЕНКОВ Иван Матвеевич, № 221 йола хоржамий округ.

СУРИКОВА Татьяна Владимировна, № 222 йола хоржамий округ.

БАРКИНХОЕВА Лидия Хаджибекаровна, № 223 йола хоржамий округ.

СОЛНЫШКИНА Надежда Михайловна, № 224 йола хоржамий округ.

КОНОВАЛЕНКО Сергей Григорьевич, № 225 йола хоржамий округ.

БАРАБАНОВА Татьяна Васильевна, № 226 йола хоржамий округ.

ГЛУХОВ Владимир Степанович, № 227 йола хоржамий округ.

НЕГОДНЕВ Андрей Владимирович, № 228 йола хоржамий округ.

ДАВЛЕТУКАЕВА Каха Саидахметовна, № 229 йола хоржамий округ.

ПАЛЬНИКОВА Людмила Викторовна, № 230 йола хоржамий округ.

КИНЕВ Борис Викторович, № 231 йола хоржамий округ.

ПАВЛОВ Евгений Петрович, № 232 йола хоржамий округ.

МАНАСЬЯНЦ Роза Николаевна, № 233 йола хоржамий округ.

ЗВЕРЕВ Виктор Александрович, № 234 йола хоржамий округ.

ХАДИСОВ Ваха Мансурович, № 235 йола хоржамий округ.

МАРТЫНОВА Раиса Николаевна, № 236 йола хоржамий округ.

АРЗУМАНОВ Игорь Владимирович, № 237 йола хоржамий округ.

ПРИМАКОВА Анна Ивановна, № 238 йола хоржамий округ.

СМОГЛЕНКО Лидия Викторовна, № 239 йола хоржамий округ.

АЛДАМОВ Ваха Магомедович, № 240 йола хоржамий округ.

ДЖАБРАИЛОВА Зара Султановна, № 241 йола хоржамий округ.

АФОНИН Вячеслав Васильевич — № 242 йола хоржамий округ.

ШПИЛОВА Ирина Дмитриевна, № 243 йола хоржамий округ.

ВАЗИРОВА Сацита Шахитовна, № 244 йола хоржамий округ.

ШУЛЬГА Татьяна Ивановна, № 245 йола хоржамий округ.

ПЕТРЕНКО Олег Михайлович, № 246 йола хоржамий округ.

ДЖАВАТХАНОВ Руми Мухидович, № 247 йола хоржамий округ.

ГОЖИН Петр Георгиевич, № 248 йола хоржамий округ.

МАКАРОВА Зинаида Николаевна, № 249 йола хоржамий округ.

БАРАНОВА Любовь Ивановна, № 250 йола хоржамий округ.

ШИРЯЕВ Василий Николаевич, № 251 йола хоржамий округ.

ШАЙХАЕВ Бадрудин Якубович, № 252 йола хоржамий округ.

САМОЙЛОВИЧ Лев Наумович, № 253 йола хоржамий округ.

ШЕРШНЕВА Татьяна Николаевна, № 254 йола хоржамий округ.

ФЕДЯЙКИНА Лидия Мусеевна, № 255 йола хоржамий округ.

МНАЦАКАНОВА Ирина Эдуардовна, № 256 йола хоржамий округ.

КОНДРАТЕНКО Леонид Петрович, № 257 йола хоржамий округ.

КЛЕПИКОВА Наталья Николаевна, № 258 йола хоржамий округ.

ЖИЛЬЦОВА Раиса Андреевна, № 259 йола хоржамий округ.

ГАЛЮТИН Анатолий Михайлович, № 260 йола хоржамий округ.

КУРИЕВ Умар Алиевич, № 261 йола хоржамий округ.

ГЛОБА Нина Александровна, № 262 йола хоржамий округ.

ГУЛИНОК Любовь Федоровна, № 263 йола хоржамий округ.

ИДИЛОВА Малижа Хожахметовна, № 264 йола хоржамий округ.

МАМАТОВА Лидия Мусаевна, № 265 йола хоржамий округ.

РАГОЗИНА Лидия Владимировна, № 266 йола хоржамий округ.

КАСАЕВ Лема Алаудинович, № 267 йола хоржамий округ.

САВРАНУКАЕВ Майрбек Денисултанович, № 268 йола хоржамий округ.

СКРИПЧЕНКО Александр Александрович, № 269 йола хоржамий округ.

ШМАТОВ Виталий Михайлович, № 270 йола хоржамий округ.

ВАСИЛЮШКИНА Людмила Дмитриевна, № 271 йола хоржамий округ.

МОРОЗОВ Александр Васильевич, № 272 йола хоржамий округ.

ЛУНЬКО Вячеслав Васильевич, № 273 йола хоржамий округ.

ЛИСОКОЛЕНКО Виктор Петрович, № 274 йола хоржамий округ.

ТОРМИН Александр Павлович, № 275 йола хоржамий округ.

СКВОРЦОВ Василий Николаевич, № 276 йола хоржамий округ.

СЕРЖАНТОВ Виктор Иванович, № 277 йола хоржамий округ.

АГУЕВ Висит Хамидович, № 278 йола хоржамий округ.

ЕРМОЛАЕВА Татьяна Николаевна, № 279 йола хоржамий округ.

ПРИСТИНСКИЙ Валерий Евгеньевич, № 280 йола хоржамий округ.

НЕДЕЛЬКОВА Любовь Леонидовна, № 281 йола хоржамий округ.

САБИРОВ Якуб Адамович, № 282 йола хоржамий округ.

ЗЫГАЛОВА Ольга Леонтьевна, № 283 йола хоржамий округ.

ОСИПОВ Владимир Николаевич, № 284 йола хоржамий округ.

ГАВРИЛОВА Любовь Григорьевна, № 285 йола хоржамий округ.

КАСУМОВА Раиса Висалиевна, № 286 йола хоржамий округ.

ФИЛАТОВ Анатолий Александрович, № 287 йола хоржамий округ.

НЕЛЮБОВА Ирина Гурьевна, № 288 йола хоржамий округ.

КАСУМОВА Яхита Супьяновна, № 289 йола хоржамий округ.

ЧУМАКОВ Геннадий Владимирович, № 290 йола хоржамий округ.

БУНЯЕВА Антонина Константиновна, № 291 йола хоржамий округ.

АХМАДОВ Зилаудин Ахмадович, № 292 йола хоржамий округ.

СУХОЯРСКИЙ Владимир Александрович, № 293 йола хоржамий округ.

МУГАДАЕВ Майрбек Абдул-Межидович, № 294 йола хоржамий округ.

ХУНАРИКОВА Яха Дзиевна, № 295 йола хоржамий округ.

МИРОШНИЧЕНКО Октябрина Николаевна, № 296 йола хоржамий округ.

АСЛАНОВА Тамара Кирьяковна, № 297 йола хоржамий округ.

СЕРМЯГИНА Антонина Анатольевна, № 298 йола хоржамий округ.

КОРНЕНКО Ольга Марковна, № 299 йола хоржамий округ.

ХОЖБАХМЕТОВА Хамсат Мухтановна, № 300 йола хоржамий округ.

АНОХИНА Галина Николаевна, № 301 йола хоржамий округ.

ПАСКОМКИН Александр Михайлович, № 302 йола хоржамий округ.

БАРМИНСКИЙ Адольф Георгиевич № 303 йола хоржамий округ.

ДЗЕЙТОВ Харун Магометович, № 304 йола хоржамий округ.

ГОРЛОВ Сергей Алексеевич, № 305 йола хоржамий округ.

ХАДЖИЕВ Хважи Султанович, № 306 йола хоржамий округ.

ПАРАВИН Михаил Иванович, № 307 йола хоржамий округ.

ДАНИЛОВА Светлана Владимировна, № 308 йола хоржамий округ.

ШАУЦУКОВА Надежда Георгиевна, № 309 йола хоржамий округ.

ТОМАСОВ Роберт Аветович, № 310 йола хоржамий округ.

ШАМАЕВА Роза Мовлидовна, № 311 йола хоржамий округ.

ЧИЛЯЕВА Ольга Владимировна, № 312 йола хоржамий округ.

РЕЗНИКОВА Валентина Степановна, № 313 йола хоржамий округ.

ХУМГАЕВА Раиса Молдиевна, № 314 йола хоржамий округ.

ВАСИЛЮШКИН Юрий Владимирович, № 315 йола хоржамий округ.

МЕЛЬНИКОВА Зинаида Леонтьевна, № 316 йола хоржамий округ.

ДЕНИСЕНКО Светлана Николаевна, № 317 йола хоржамий округ.

СВИРИДОВА Алла Николаевна, № 318 йола хоржамий округ.

ХОДЖАЯН Марина Борисовна, № 319 йола хоржамий округ.

МКРТИЧАН Альберт Андрасович, № 320 йола хоржамий округ.

ШАМАРДИН Владислав Михайлович, № 321 йола хоржамий округ.

ВАЛОВ Леонид Петрович, № 322 йола хоржамий округ.

ТИТОВА Татьяна Ивановна, № 323 йола хоржамий округ.

ТОРЧИНОВ Мурат Муратович, № 324 йола хоржамий округ.

ПЕРЕЗОЛОВА Ирина Михайловна, № 325 йола хоржамий округ.

САЛТАЕВА Залихан Мухадиевна, № 326 йола хоржамий округ.

ФИЛИПЕНКО Агафья Игнатьевна, № 327 йола хоржамий округ.

МАГОМАДОВ Саид Магомадович, № 328 йола хоржамий округ.

КУЗНЕЦОВА Людмила Александровна, № 329 йола хоржамий округ.

АСТАФУРОВ Алексей Михайлович, № 330 йола хоржамий округ.

СТЕПАНОВА Татьяна Григорьевна, № 331 йола хоржамий округ.

КОНДРАТЕНКО Сергей Владимирович, № 332 йола хоржамий округ.

АЗАРОВ Виктор Васильевич, № 333 йола хоржамий округ.

ТОРШХОЕВ Магомет Сулейманович, № 334 йола хоржамий округ.

СВИТИНА Светлана Викторовна, № 335 йола хоржамий округ.

БАКАЕВА Медна Сайдаевна, № 336 йола хоржамий округ.

АУШЕВ Абдул - Хамид Хусенович, № 337 йола хоржамий округ.

УМАТГЕРИЕВ Хаваш Шамсудович, № 338 йола хоржамий округ.

САЙДУЛХАДЖИЕВА Мети Адлановна, № 339 йола хоржамий округ.

ГОРБУНОВА Алла Ефимовна, № 340 йола хоржамий округ.

ДЬЯЧКОВ Сергей Владимирович, № 341 йола хоржамий округ.

КУРБАНОВА Валентина Степановна, № 342 йола хоржамий округ.

ЛУТОВИНОВ Юрий Александрович, № 343 йола хоржамий округ.

БОРОДИН Владимир Яковлевич, № 344 йола хоржамий округ.

ТОРШИН Александр Михайлович, № 345 йола хоржамий округ.

ИЛЬЯГУЕВ Данил Абшалумович, № 346 йола хоржамий округ.

ТОМКИН Александр Алексеевич, № 347 йола хоржамий округ.

АБАЗОВ Михаил Жираславович, № 348 йола хоржамий округ.

ЗАИНЧКОВСКИЙ Владимир Павлович, № 349 йола хоржамий округ.

ВАСИЛЬЕВ Вячеслав Александрович, № 350 йола хоржамий округ.

XIX-злагІа ХЕРЖАЧА ХАЛКЪА ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛА ГОРОДСКОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССИ.

ДИКАЧА НАХАХ

НИКЪ ДАЬКЪАЛА ХИЛБА

...Сатоссаш латтар. Ди хоза хургдолга гойташ ана юхе снйрдайоаккхаш латтар кхеташ латтача маьлха зІанараша. Хаоттам ништта дика барах дарий хац, цхьа шин тайнара дог гІоздаьнна балха ваха кийчвенна воаллар Дзауров Мувса. ЦІаьхха кхийттар из ништта шин дог гІоадалара бахьанах. Тахан диза тхъаь пхиъ шу доалар цо Малгобекски АТП водитель волаш болх бу. Из-м вицвенна а хила мегар селхан гаражерча новкъосташаер рейсагІара цІаккхаьчача воагІ-воагІачо кулг телаш даькъала вувцаш хиявеца ре. Цул тІехьагІа, цІеча угоре. Цул тІехьагІа, цІеча угоре администраце, партийни, профсоюзни органнзацей цІерах дуккхача цераш хьаьналеи беркатен болх барах АТП директора Картоев Салмана елар Мувсайна предприяте Сийлен грамотен маьхера совгІати. Цудухьа селханара сайре дагаеха юха а дега тоам хилар цунна.

...Гаьнарча Казахстане дукха йоккха йоацача юрта дІаболабелар Дзауров Мувсай къахьегама никъ. ЗІамига волаш дензе техника дукха езаш кхувшвоагІар из. Цецвалар а гІозвалар а хулар цун бІаргашка юрта машина бІаргаййча. ХІаьта цар зІамигача юрта сел наста гацар из Дукхагla яраш гаьна йоацаш уллача хьунагІара дос арзувзаш яр. Мувсар пІен юхxе гІолла тІехъювлар дахчах етта ЗИС-ш. Шийлача Іай царцига бийса янкха чувоагІар хийла водитель, хІана аьлча, хьекхача дерзо, арарча шелало кхы никъ байтацар машинашка. Ма доккха цІей хулар Мувсайна ништта енача сайренах. БІарг тІера ца боаккхаш хьежар из водителяшка, цар кулгашка, ма низ болаш а хетар цунна уж кулгаш.

Шоай юртарча школера ворхІ класс ма яьккхинге лаьрхІар Мувсас городе шоферий курсашка деша ваха. Цунна дага хиннар дукха къоабалдацар дезала. Царна бакъахьа хетар укханах лор хилча. Бакъда, техника дукха езаш волга ховш болча даси наиаси сел духьале янзар Мувсас хержача говзала.

ДІадахар денош, бетташ, шоферий курсаш чакхъяхара тещал деш дола каьхаташ киса дехкар зІамигача саго. О, ма воаккхий а бора цо ше. Дунеи чу шийла ираз долашагІа саг хетацар цунна цу дийнахьа. Кхы хье ца луш ше хьожаваьча гараже вахар из.

ХІанзарчоа тІаха машина яц, тоа ца йича, аьлар гаража кулгалхоша укхан каьхаташка а хьожаш. Мувса раьза хилар. Диззача шин кІира ваьллар из машина тоаеш. Цул тІехьагІа рейсе а вахар. Балха опыт ІІаьхагІа йола, дуккхача хана болх беш хьабоагІа новкъостий цецбаьнабар селларча тишача «тІолхах» йизза машина цо вІаштІехьъяккхарах. ТІехьагІо цар Мувсайга оалаш а дар цу хана шоай дага хиннар. Духхьал укхан денал миштад хьажа ловш санна хьожальяр из машина Дзауровна. ХІаьта тоаьчул тІехьагІа дика басар хьекха машина цІена йолаш санна къегар. Цо-м болх а бора цІеначарна ниісса.

Атта дацар юххьанца. Яцар балха опыт, дукха дар ца ховр. Бакъда, уллув бар шоай опыт камаьрша хьалуш бола новкъостий. Шоферий курсаш йоахача хана-м Мувсайна дагадацар ништта халонаш духьала нийслургхилар, цунна моттар духхьал ко кхестадича ма ваьннавий со аьнна.

ДІанхар шераш, хьаІайра опыт. Цунга хьежна лакхлу балха говзал. Ший норма дикка тІеххоачашъе ваьлар Дзауров. Цунгара масал эцараш а нийсбелар. Мувсай къахьегам белгалбоаккхаш массехказа сийлен грамоташ, маьхера совгІаташ делар кулгалхоша.

1961 шера Малгобеке ваха ший дезалца цІавера Дзауров Мувса. ХІаьта шоллагІча дийнахьа цІагІа вагІа сатем боацаш из Малгобекски АТП вера балха отта дагахьа. Предприятена водителаш чІоагІа эшаш ха яр из. ТІаккха дуккхача шерашка болх баь йоккха опыт йола Дзауров Мувса чІоагІа раьза хинна тІаийцар кулгалхоша. ХІаьта ер цхьоалагІча класса водитель волга хайча, механика болх бу балар Іа, аьлар. Бакъда, Мувсас дехар дир шийна моллагІа а цхьа машина лу ялар, аьнна. Цун дехар кхоачашдир.

Ткъаь пхиъ шу дизад цу хана денз. Дукха да уж цу юкъа Дзауров Мувсайна карагІдаьнна дика гІулакхаш. Ерригача АТП водителашта юкъе эггара хьалхарчарца доагора-смазочни материалашта кхом бара тІехьара къовсам дІаболабаьр ва Дзауров. Укх массехк шера ше болх беча «Икарус» яхача автобуса тІа ремонт ца еш болх бу цо. Из ишта да ший хан-ханнахьа тоха дезача кулг тохаш, цо Іупал дар бахьан долаш. Гараже эггара хьалхарчарца, хІаначул массехк шу хьалха «Авари йоацаш болх барах» яха цхьоалагІча степена знак еннарех ва Мувса.

Пятилетка дІайолалуш Дзаурова дош деннадар из чакхъялале ши эзар килограмм доагор кходе, аьнна. ХІаьта дІадахача шера декабрь болалуш ший дош ханал хьалха кхоачашдарах рапорт а делар. Диззача шин кІира болх бир Мувсас кхоьдаьча доагора чотагІа.

ЧІоагІа бехктокхаме, дукха маькарал езаш болх ба водитела бар. ХІаьта гаьнарча маршрутех пассажираш дІа-хьа кхувла безача автобуса водитела бар шолхаленца бехктокхаме ба. ХІана аьлча, чІоагІа фийла хила веза цун, хІара рейсагІа 50-60 гаргга саг ма вий цо дІа-хьа вига везар. Цу наьха вахар, царна зезулам ца хилар дукхагІча даькъе водитела кара ма дий.

Дукха баркалаш кхайкадаьд Дзауровна пассажирашa, шоашта лерттІа гІулакх дарах.

...БаьдІийрзай ара. Бийсангахьа ласташ латт. Грознера Малгобеке яха арайоал Дзауров Мувсас лехка «Икарус». Массехк сахьата никъ бича дІакхоачаргва из цига.

А-Г. УГУРЧИЕВ.

6 марта—150 шу дуз М. А. Ульянова яьча дийнахьа денз

НАЬНА ДЕГА ЙIОВХАЛ

Мария Александровна Ульянова (1835—1916).

1835 шера Петербурге лора дезале яьй Мария Александровна Ульянова. Эггара зIамагIдар ши шу даьнна мара доацаш, ялх бер а дусаш, къона йолаш еннай цун нана. Берий йоакхо елга шийна дIатIайийцад наьна йишас Екатеринас. Массехк европейски мотт ховш, музыка йовзаш, уж предметаш хьехара шийна методика йолаши лоарзагIа дала йиш йоацаш, дезале хила деза гIулакхаш дика кхетадеши хиннай из.

Цунна моттараш доктора хетачунна мадарра цхьана тарлуш хиннадеце а, цIагIара барт цаI хиннаб. ХIана аьлча, шинне а керттера дар—бераш физически дегIадаха а нравственни цIена хулга а цхьатарра лаьрхIад цар. Цу законегIа дIадодаш долча вахаре тIайоагIача хIаманга дог доахилга хинна яц: доктор шийна балхах дика кхеташ вале а паччахьалкхен квартирашка вахар, мехкараште образованни ялара эшаш йола средстваш яцар, хIаьта отставке вахачул тIехьагIа, йоккха йоаца имени эцар духьа декхарийла вахар. Цига а лерттIа боахам вIаштIехьбаккха аьттув баланзар. Бакъда, дезагIа лоархIаш хиннар дага мел дехар хьа ца деш, садетта харах, цхьанне а пIелг тIахьокхилга йоацаш наха эшшача накъа боалаш шоэш хиларах йола сийна паргIато яр.

Шийн йишний цIагIа вейза волча хьехархочунга Илья Николаевич Ульяновга маьре яхар Мария Александровна 1863 шера. Цул цхьа бутт хьалха хьехархочун цIи яккхара тIехьара экзамен дIаелар. Цунна тIехдика довзар литература, английски, немецки, французски метташ ховр. Массанена хетачох кIоаргта музыка Iомаль а яр. Лоалахарча городе шайга экзамен дIаяллийтар дийхар Марияс, шоай городе из луш хилча гаргара бараши бовзараши оарцагI а баьнна шийна гIо дар кхераш. Толаме экзамен дIаенначул тIехьагIа пхиъ предмет хьеха бокъо хилар цун.

Бакъда, школе болх бе вIаштIехьдаланзар. ЙоI Анна, воI Александр а хилар дукха ца говш. Цул тIехьагIа мар Симбирск яхача волжски городе халкъа училищай инспекторалла хьожавир. Цигга — 1870 шера вир воI Владимир, цул тIехьагIа — вож бераш.

ЦIен че вIаштIехьъяккхара йоккха говзанч яр из. ЭгIаз ца ухаш, тIа ца човхаш, меллашха, саббаре доал дора цо боахама а бераштa а. ЧIоагIа раьза яр шоашта хилча бакъахьа хеттача бесса бераш хьалкхувш. «...Обществана пайдана хулаш хилча — язддаьд цун воккхагIволча воIо гимназически сочинене тIа—саг дог цIенеи бокхача къахьегамга Iомаваьи хила веза... къахьегам цунга диллача вахаре хиланза даргдоаца хIама а хинна дIаотта беза...».

1883-ча шера дезале боккха кхаъ хиннабар: Александр дошо медаль а луш, гимнази чакхъяьккха а ваьнна, Петербургски университете деша вахар. Цун хьалхара балхаш чакхдаьнначул тIехьагIа из вувца ваьккхар, массане а. дIахо дIайодача хана цун вахар сийрда хург хилара тешал а деш. Сигале йийкха йолча ханара минуташ ирaзе я...

1886 шера хьалхара во доагIа царга. ЦIаьхха ла цIенда Илья Николаевич Ульянов. Халача хьале отт дезал. Дoкхха доацача пенсех цIа леладе дезаш ше яле а, нанна дага а дацар берашка дешар дитийта.

1887 шера унзара хоам хул: Петербурге лаьца чуволл Александр, цунна толаш тохар кхерам болаш да. ТIехдика дешаш вола студент паччахьа ве кийчлуш хинна «Народная воля» яха группа вIашагIъеллацех цаI хиннав. Мария Александровнас Петербурге а яхе, воI бIаргаго бокъо йоакх. Нанна ла хала йолаш минуташ я уж: цунна а гаргарчарна а ше гIайгIа тIатессарагIа саготдеш ва из, цунца цхьана из шек вац хIанз хьалаьцар боацаш, кхы никъ шийн вахаре ца хиларах.

Адвокат везац, аьнна духьала а ваьнна, суде ше къамаьл де лаьрхIад цо ше из никъ мишта а хIама а херзжаб дувцаш. Нана коргагIъяьша, воIа гIо лехаш хьувз, бакъда, цо массаза а кхетадора шийна берий шоай уйлаш хила бокъо йолга. Цудухьа цига а тIаэца йийзар цун из бокъо.

15 апреле суд йолаелар. Александра къамаьл дир цу суде. 1887 шера 8 мае изи цунца хинна виъи вийра.

Реакционни устав дIадаккхар хьадехаш Казански университета студентий хиннача сходке дакъалацарах 1887 шера декабре лаьцар шоллагIа вола воI Владимир.

ВоккхагIволча воIах хиннар гуш хилча малагIа нана вр шоллагIвар соцаве, цу уйла тIара ваккха хьожаргйоацар? Из-м хьажанзар. Кхы доккхагIчунна а низ теар цун. Революцена юкъе дахача шийна диъе берaи цу къовсаме царца оагIув мел биллачуни гIо а деш, уж хьал а лаьца дIаэттар из. Дог-уйла цаI йола нах вIашкаувзар цу дезале. Иштта хилар къоначa курсисткаца Надежда Крупскаяйца а, Владимира цунцара безам вIалла гуча а балале. УльяновгIар юххьанца «шоай оагIон» саг санна тIайийцар Надежда: цун дас, эпсаро, польски восстани йохаеча хана повстанцашта герз детта тигадацар.

...Белгалдаьхал, къона йолча хана Мария Александровна шийна яьннача ханал йоккхагIа хеташи. хIаьта ханча эттача хана цун юхьсибат, шерашца бувзам боацаш, из къонъелча санна хинней хилар. Юхьамараш хозагIа, кIаьдагIа, куц долашагIа хиннай. Тамашийна чIоагIа хIамах бIу ца къожабеш хилар а гучадаьннад оамалашкара. Бакъда, из хьахайтараш хатараш дар. Цо лайнад шийна бераш набахта чудувхкаш, СибарегIа, доазол дехьа эмиграце ухийташ, тиъаь ийссазза лувцар. Массаза а ше чIоагIагIа эшачунца, хало дукхагIа тIаэттачунца а хулар из.

Бераша лорайора из. Цар йоакхо йора шоай бытен цIен гIулакхайи, нагахьа цунца уллув нийсбелча Iоажала тIа ког а оттабаь шоаш лелабеча балхах дола хIамаш лочкъаде гIертар. Цо уж къайленаш шийна дагахьа йоашхар. ЙоккхагIа йола йоI лаьцача из елхаш, михьара яьнна, хьал-Iо детташ хьовзанзар, са теде новкъостий болча а яханзар. Шийна найц — Аннай мар кемаца хьава везаш хиннача пристане яхар из. Цунга къайлагIа кулгоамалагIа хоам бе кхийра—кема тIера Iо ца валарагIа из ца лоацаш висар. Шийна йиIий кхелах фуд ха жандармски управлене яхача гIелдалар цун дог...

Набахтен приемне хIара денна гора тIехдаьнна дика барзкъа дувхаш йоаца кхалсаг. Лаьца воаллача воIа — Владимира кхача — къаьстта шура ийце ухар из. Анатоме книжка тIарча мугIараштa юкъе гIолла шурийца яздора Владимира «Социал-демократически парте программа проекти объяснени»...

Полкаш тIара уйтIа кхувсар книжкаш, жандармаша кIалъIадеттар метташи гIайбаши. Мария Александровна шийна йоIаца яхача квартире юха а чухьожаш бар. Бакъда, жандарм лоархIаванзар гIандах букъ дIа а ца тохаш, шахматни столика хьалхашка ягIа кIайенна корта бола кхалсаг меттахь яккха. Из корзагIъяьнна хетацар, кулг а сатийна столика тIа уллар. ХIанз цунна цхьаьнена мара хацар цу кулга кIалхарча, къайлагIарча яьшка чу нелегальни литература долга...

Шийна йоIа лаьцача даче 1916 шера аьхийн кхелхар Мария Александровна. Кора кIал таташ деш Iажий ткъовронаш а, укхан йоIо Аннас шийна дезале хьайийцача Мария Александровнана йиIий бер санна дукха везаш а волча кIаьнка — дворника вийий—Горай сакъердалуш йола оаз а яр... Ульянов волчул а чIоагIагIа Ленин волаш санна вовзаш вола цун воI Владимир цу хана Швейцаре эмиграце вар.

Воацаш цхьайтта шу даьккхачул тIехьагIа 1917 шера Россе цIавоагIа из. 3(16) апреле сайрап ха яхача хана Петрограде кхаьчар из. Шоай баьччана духьалбаьхкача болхлошта хьалхашка цо даь къамаьл йистедаьлар: «Даькъала хийла социалистически революцI!» яхача дешаца. ХIаьта «4(17) апреле Iуйран Ленин Волково оалача кашамашка хилар. Наьна каша хьалхашка латтар из. Цун дега сердал кердача, халача наькъа шийна хьаэцар цо.

Дарья НИКОЛАЕВА. (АПН).

ХIАРА ФЕРМАНА — КОЛЛЕКТИВНИ ПОДРЯД

(Йистедоалар, долалур 1-ча оагIо тIа).

килограмм долаш, хIара устагIана тIера 7,2 килограмм тха лергар цо.

Во хьокхамаш дац Сунженски района XX партсъезда цIерагIча колхоза лоаман даьгIенашка дулха хьайбаш дорстадеш подрядагIа болх баьча скотникий а. Масала, воккхагIволча скотнико А. Гелогаева кулгалдеча звенос хIара бежана дийнахьен буси планал дукхагIа 32 грамм йолаш, 582 грамм дозал тIакхетийтар соахка, цхьа центнер дулх дакхарга 49,64 сом мара дIа ца дохийташ.

ПодрядагIа болх бара хьайбаш леладерашца, договор оттадеш лоархIаме моттиг дIалоац доакъарий кхоачам барца бувзам болча дешо. Из бахьан долаш Шелковской района «Коминтерн» колхозе хьалхарча аргIагIа доакъар Iалашдераш баьхар коллективни подряда тIа. И. Пономаренкос кулгалдеча доакъар кийчдеча механизированни отрядо цу хьисапе колхозе болх бу кхоалагIа шу да. Цун отрядо йокъал латташ аьттув боацаш хиннача дIадахача шера, масала, 1128 гектарах хIаранена тIара доакъара единицашца лаьрхIача 37 центнер доакъар чудера, республике гIолла чуийцар 21 центнер мара дацар. Цу отрядерча хIара механизаторо бетта юкъера лаьрхIача 305 сом алапи ийцар.

ПодрядагIа болх беш геттара дика хьоккхамаш гойта бригадаш, фермаш кхы а дукха я. Цхьабакъда, халахете а, вай республике коллективни подрядагIа болх бу дикашурий фермаш йолаш яц. «Коминтерн» колхозе доярка цхьа звено подряда тIа яккха гIертабар, бакъда, цунах гIулакх хиланзар.

Цунца цхьана, мехка толашагIа йолча шурий фермай опыто хьахьокх коллективни подрядагIа болх вIаштIехьбаккхаро доахана маша алсамбаккхара, Iул дебадара, экономика чIоагIъяра доккха новкъостал делга.

Ленинградски областе санна, хьайбаш леладерий къахьегам коллективни подрядагIа вIаштIехьбаккхара боккха теркам тIабохийт мехка кхыча областашка, дIаболабаьб из болх вай республике а. Къаьстта дика чакхдоакх из гIулакх Шелковской районе жа леладеча, дулха доахан кхоабача, доакъар Iалашдеча. Хьалхара гIа баьккхаб подрядагIа болх белга шурий фермашка юкъедоаладара а. «Червленский» колхоза ферма я хIанз цу хьисапе къахьегаш. Цунца цхьана, производстве коллективни подряд юкъейоалаяра мело ю дукхача районашка. Цу хьисапе болх беш цхьаккха подразделени йоацаш колхозаши совхозаши я республике хIанз а.

Грозненски районе подрядни бригадашка лелаеш цхьа процент мара хьаккарч яц, хIаьта дулха кхоаба доахан — пхи процент гаргга. Берригача хьайбаш леладерех Грозненски районе кердача хьисапе кхо процент мара болх банзар соахка. хIаьта Назрановски — 6 процент, Ножай-Юртовски — 3 процент. Цунца цхьана, дукхача районашка, боахамашка коллективни подряд каьхата тIа мара йисанзар. Из вIаштIехьъяккхара йоагIа йоакхо янзар.

Подрядни коллективаш вIашагIъехкачул тIехьагIа кийчъяьча продукцен из янкхарга дIадодачуни дукхагIа долча боахамашка къаьста бухгалтерски учет лелаяц. Мело ю дIайохийтача средстваштa тIахьожам лоаттабара, учет яра лимитно чековни форма юкъейоалаяра. Из бахьан долаш кердача хьисапе болх бара вIашагIъехна дукха бригадаш звеноши йох.

Коллективни подряд духхьал укх шера юрта боахама производстве керттера форма хилийтара декхар хьалхашка оттаду КПСС ЦК-ас.

Жа леладеш, дулха хьайбаш кхоабаш йолча ерригa бригадаша, хьакхарч лелаю 60 процент фермаша, кIезигагIа яле 50 процент шурий фермаша укх шера коллективни подрядагIа болх бергболаш гIулакх вIаштIехьдаккха декхарийла ба юртбоахама министерства, «Чечeнингушвино» объединене, «Чечeнингушплодоовощхоза», «Птицепром» треста, районий, колхозийи совхозийи кулгалхой.

Шура йоаккхача эггара а хьалха коллективни подряда тIа яха езаш я поточно-цеховой хьисапе болх беш йола комплексаши фермаши.

Коллективни подрядагIа болх белга вIаштIехьдаьккха методически новкъостал дара, боахамий кулгалхой, специалисташ, бригадираш Iомабара КПСС обкома, НГIАССР Министрий Совета соцамагIа базови боахамаш белгалдаьккад хIара районе. Цу боахамашта тIачIоагIбаь хургба Iилман болхлой, специалисташ, республика ведомствай бехктокхаме кулгалхой. Коллективни подряд юкъейоалаечеи шерра йоаржаечен доккха дакъа кхоач РАПО советашка.

Совещане къамаьл дир КПСС Шелковской райкома хьалхарча секретара В. Г. Табацковас, Шалински райисполкома председатела Х. Г. Багашева, Надтеречни района «Гвардейский» совхоза директора А. Г. Завгаева, Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза парткома секретара М. М. Точиева, КПСС Шелковской райкома юртбоахама отдела заведующе Л. В. Забелинас, КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара Х. М. Витушева, НГIАССР юрта боахама министра М. А. Арбиева.

Коллективни подряд юкъейоалаяро баьча пайдах, кердача хьисапе болх вIаштIехьбоаккхаш шоашта нийсъеннача халонех, уж дIаяхара делерхIарех дийцар цар.

Совещане итог еш лоацца къамаьл дир Д. Г. Завгаева. Коллективни подрядагIа болх белга шоай боахамашка юкъедоаладара духьала колхозийи совхозийи цхьацца кулгалхой ба республике хIанз а. Царех цхьабараш раьза бац, цу хьисапе болх бар мел пайдане да ца хар бахьан долаш, хIаьта кхыбараш из дерригa ховшше а подряд юкъейоалайича приписках е, лечкъораш де таро хургйоацандаь духьала ба. Иштта болча кулгалхошца лира къовсам лоаттабе беза, аьлар цо. КПСС обкома бюро цIерагIа тIахьийхар цо совещане дакъа лоацаш хиннараш коллективни подряд юкъейоалаяра, къаьстта хьайбаш леладеча, низ дIакхоачаре. Цо вIаштIехьдоалийтаргда Коталон 40 шу дизара, КПСС XXVII съезда даха ма доаггIара накъадаха.

ДЕПУТАТИ ХАРЖАРХОЙ НАКАЗАШИ

Котиев Мухьмада Ахьмад Ахриев ГIапура цIерагIча «Электроинструмент» завода эггара сийдолашагIа болча кадрови болхлоех цаI ва. Хьаьнала къахьегамхо хилара совгIа из районе а республике а вовзаш ва юкъара гIулакх бахьан цхьаккха хIама кходергдоацаш вола общественник санна а. Коммунист А. Котиев дIададахача пхе шера Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат хиннав. ХIанз юха а хержав из паччахьалкхен Iаьдала лакхерча органе. Тха корреспондента дийхар цунга шийн депутатски гIулакхех дувцилга.

ДIаяхача созывагIа сона харжархоша тIадилладар ши наказ. Завода къахьегамхой бахара хьалаш тоадара керда цIа хьалделгеи завод кхы тIа шеръелгеи.

МоллагIа цу тайпара доккха наказ кхоачашделга алхха цхьан депутатах тийша хиннад аьлча нийса хургдац. Цу тайпара гIулакхаш хилча оарцагIбаха безаш хул районера меттел республикера а кулгалхой, бIарчча организацеш. ХIаьта депутата декхар да из гIулакх чакхоаккхилга тесса дутаргдоацаш царгара доагIар хьадехилга. ХIаьта ше из йистедаьккха валлалца юха ца воалаш тIатаIаш ца хуле атта цкъа-шозза хьалхадаккхарах, дувцарах пайда боалаш а хилац.

Шийна хана дукха къахьега дийзар тха завода болхлошта чубаха цIенош хьалдайтар духьа. Цу гIулакха оаха хьийга къа зехьа довнзар. ХIанз кхо шу даьннад кхы тIа хьатIадаьча 65 квартира йолча цIагIа тха къахьегамхой баха.

Бакъда, укх карарча пятилетке тхоай завод шеръе карагIдаланзар тхона. ХIаьта тха бехкагIа нийсденнад ала йиш йолаш а дац из. ХIанз тха округе гIолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла хержачоа тIадиллад из наказ.

Депутатски балха тIа чIоагIа пайдане гIулакх лоархI запросах. Соахка гуракьа хиннача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета сессе айдир аз Пхьилекъонгий-Юрта юхе дукха ха хьалха Шолжа тилла хинна муша тIий геттара воча хьале кхаьча хиларах дола дош. Цу хьакъехьа дукха ца говш цунна реконструкци яра документаци оттадаь а из кастлуш хьалдаь доаккхаргхиларах а хоам бир сога.

Ахмет Магометович, чIоагIдаь тIанйца керттера наказаш доацаш даим кхыдола шошта эшараш дIадехаш а ма хулий нах депутатагара, цу хьакъехьа дувца хIамаш шортта да аьнна хет сона.

— Из бакъда. Нахаца даим бувзам лоаттабеш, цар хьашташ довзаш, царех ца къехнаш из хуле йоакхо е еза гIулакхаш дукха корорга.

ИНТЕРВЬЮ

да депутата. ХIаьта харжархоша шоай общественни санкетам лакхбаларга хьежжа тIа-тIа дукхагIа дIадехаш хул депутаташкара шоашта эшараш санна предприяти, юрт, район социально-экономически дегIаахарца дувзаденна гIулакхаш а.

Ши-кхо шу хьалха геттара воча хьале эттадар тха болхлой столове кхача кийчбелга. Эша продукташ кхоачамболаш хьахецац, яхаш леткъар общепита болхлой. Цу хана профкома председатель хиннача Мартазанов Iамарханаца Грозне респотребсоюза председатель волча даха хилар тхо. Из духтIаваьккхар цу гIулакха. Цун новкъосталца столове наха дикагIбола кхача лоаттабелга вIаштIехьдаьккхар.

Депутат а дай-ноаной комитета член а хиларга хьежжа каст-каста заводо шефство лоаттаеча № 4 йолча школе вахе хул со. Укхаза берий дешарца, уж харцахьабакъахьа леларца дувзаденна дешаш къестадеш санна школана ремонт ярца, телефон оттаярца дувзаденна гIулакхаш а хьалхашка увттаду наха шоай депутата. Цига болх беш а бахаш а бола нах кхыметтел саг хала цамогаш хилча скори помощь хьаеха йиш йоацаш бар. Из гIулакх цхьан шерага кхоачаш дикка гаьндаьннадале а хIанз цига телефонаш хулга Iалашдаьд.

Иштта завода коллектив чIоагIа кадаш яр шоашта лелае бешамаш яц, яхаш. Из кхетадеш а дар, хIана аьлча царех дукхагIбараш паччахьалкхен цIеношка бахаш а шоай доалахьа бешамаш йоацаш а ба. Кхачан программа дакъа мара из деце а цун боаггIача тайпара лоархIамбе декхарийла баьб массанхьара кулгалхой. ОарцагIдаьлча из дош а кхоачашдулургдолаш хиннадар. ХIанз лаьтташ лургхиларах тешам бенпаб горисполкомо. Каьхаташ тхо вIаштIехьдаьха даьлча садоводий товарищество хьаергйолаш я. Со ала гIертар фуд аьлча, шийна бокъонех бизза пайда эцара оарцагIвала веза халкъо шийна викал ваьр.

Цу даькъе шоай заводерча депутаташа беча балхах фу аргдар Iа?

Тха заводе вIашагIъелла яр депутатски группа. Цунна кулгалдеш вар слесарь-ремонтник Эсмурзиев Мувса. Шоай депутатски декхараш кхоачашдара низ дIанхоачар деш ва СССР Лакхехьарча Совета депутат Халгуев ТIахIир, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат хинна Султыгова Насыпхан, райсовета депутаташ хинна Берилло Люба, Костоева Марем, кхыбараш. Дуккхача шоай харжархошта дикахетараш де карагIдаьннад цар. Царех цхьабараш юха а хержаб депутаталла.

Бакъда, цхьа хIама да тхона эшаш. Шахматни клуб йолча цIагIа депутатски цIа хьадича бакъахьа хет тхона. Цига нах тIайийбеш хилча харжархошта а тхона а аьттув болаш хIама хургда. ХIанз, масала, аз нах тIаэц завода корпуса кхоалагIча этаже. Округера харжархо цу депутата тIава дагахьа хьавеча из атта хьачувуларгвац цехаш йолча територе тIа.

Цул совгIа цига тхоашта эша литература дола уголок, вIаштIехьъяккха балха гIулакхий хьакъехьа цхьана вIашагIкхеташ эшар де таро хургъяр тха.

С. МАЙСИГОВ.

Мехкдаьтта совдаккхара дагабувл

Укх деношка «Сунжанефть» НГДУ НТО геологически секце шерра заседани хилар. Из хетаяь яр мехкдаьтта доалла моттигаш тахкара еш йола разработкаш мишта чанхйоах хьажара. Цига дакъа лоацаш вар Ленина орден лелаеча «Грознефть» производственни объединене генеральни директора заместитель В. Н. Коновалов, «СевкавНИПИнефть» института разработкай отдела заведующи К. Х. Саташев, цу института мехкдаьтта доаллача моттигашта проектировани яра йолча лабораторе заведующи С. И. Чижов, «Грознефть» объединене разработкай отдела воккхагIвола инженер П. А. Радкевич. Цар дийцар дар лоархIаме дош. Хьалха дIаяхача хана дийнахьи буси 4800 — 5000 тонн мехкдаьттеи шиъ-ах миллион кубически метр гази йоаккхаш хиннача «Сунжанефть» НГДУ коллективо хIара бетта план 108 — 110 процент кхоачашъешшехьа а хIанз укх сахьате дийнахьи буси цо доаккхаш дола мехкдаьтта 200 — 220 тонни 70 эзар кубически метр гази мара яккхац. Из хул ерригача «Грознефть» объединене доаккхачох 4 — 5 процент дар. Фу бахьан долаш нийслу из?

Иштта чIоагIа мехкдаьттеи гази кIезигдалара дола бахьанаш тахкара вIашагIкхийтта бар специалисташ. Цар белгалдаьккхар тIерча мелашкарча мехкдаьттанеи газанеи разработкаш яра хIанз пайда нийбе йолаь система Карабулак-Ачалуки яхача зоне эггара пайданегIа хилар, хIана аьлча мехкдаьтта тIоанашкара цIендаь «Iаьржа дошув» хьакъестаде таро хулийт цо.

ХIара скважинана капитальни ремонт яра хьалха дIаяхача хана оттаяь хинна графика хувц езилгах дийцар совещане дакъа лоацаш хиннараша. Цу даькъера лаьрхIа йола опыт Iомаяра скважинашта капитальни ремонт еча цехера мастер А. М. Махнычев городе Нижневартовске вахийтав. ПланагIа ремонт е езаш хиннача 16 скважинана метта 19-нена ремонт е оттадаьд укх шера цига. Цхьайола гIона ремонташ тIера дIаяьхай е шу чакхдоалача хана ергйолаш тIехьаяьхай. Хан ханнахьеи дикагIеи тIехкIоаргахча тIоанашта а газови факторашта а замераш е оттадаьд.

«СевкавНИПИнефть» института болхлошта бетта ха а йилла тIадожадаьд Карабулак-Ачалуки яхача кIаларча мелашна мехкдаьтта доаллача моттиге тIоанашка хий чуахийтара йола схема кийчъелга. Оттабаьча боарамагIа а шийна ханнахьа а скважинай тIоанашка хий чуахийтаро вIаштIехьдоалийтаргда хьа ца доаккхаш диса мехкдаьтта цIендаь хьадаккха. Из бахьан долаш скважинаша луш дола «Iаьржа дошув» итт процентагара 60 процентага кховчийк лакхлургда.

Соахка ноябрь бетта хиннача КПСС ЦК Политбюро ше къамаьл деш КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста К. У. Черненкос белгалдаьккхар шера шин дийнахьа халкъа боахаме болх бар боккха лоархIам болаш гIулакх хилар. Уж кIоарга чулоацам бола дешаш шоай балха тIа бокъонца йола программа а хинна тIанийцай мехкдаьттахоша. ХIанз укх сахьате «Сунжанефть» НГДУ пайда эцаш йола газ 92,5 процентага дIанхоачаьй, йоаьй аланца мел йоагаш хинна газ, мехкдаьттахоша шоай гIулакхашта дIаухийташ хинна газ дикка кIезигъяьй. Геологаша лаьха дебит йолча скважинашкара магогга дикагIа пайда эцийтара оарцагIъяьхай еррига бригадаш. Цу декхарех дика лоархIа а еш, хьинаре къахьегаш шоашта хьалхашка латта декхараш даим тIехкхоачашдеши я мехкдаьттен гази йоаха Н. П. Летинкови Б. У. Гагкеви керте латтача бригадай коллективаш. Из цар вIаштIехьдоал къаьнача фонда скважинех пайда эцар 95 процентага дIакхоачадарах.

В. ВОЛОДИН,
«Сунжанефть» НГДУ скважинашта капитальни ремонт еча цеха воккхагIвола технолог.

№ 4 йола «Агитатора блокнот»

Кепа а тоха араяьннай КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропагандай агитацеи отдела «Агитатора блокнота» аргIанара номер. Цу тIа я М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта института доцентий Н. Александровеи В. Филькиней «Дерригa а — фронта, дерригa а — котало яккхара!» яха статья. Автораша цу тIа хоадамболаш дувц грозненцаша фашистски Германи эшаяра юкъедихьача даькъах. Нохч-ГIалгIай историе, социалоге, филалоге института сектора заведующе, исторически Iилмай кандидата М. Каратаевас «Вахарера сийрда оагIув» яхача зарисовка тIа боккхача безамца дувц тIем тIа дакъа лоацаш хиннача Дорошкевич Наталья Дмитриевнах лаьца. Укх машаречa вахаре а хIама ца деш ягIа ловш яц кхалсаг, из юкъейоагIа Грозный станцерча ветераний совета, № 7 йолча домоуправлене активистка я, каст-каста къамаьлаш ду партийни собранешка, кагирхошца деча вIашагIкхетарашка дакъа лоац. ХIаьта ше моллагIа гIулакх деш хилча шийна дега йIовхал цуна дIалуш оамал я цун.

ЛоархIамеча датана — Дуненен халкъашта юкъерча кхалнаьха Денна — хетаь я «Ирaзе хилда, шо!» яха статья.

«Агитаце практика» яхача рубрикаца я «ДогцIена шоай декхар кхоачаде Iомабе» яхаш «Грознефть» объединене тематически экспедице агитколлектива кулгалхочо В. Сомова язъяь корреспонденци. «Шура алсамъювл» яхача зарисовка тIа дувц «Кошкельдинский» совхоза хьайбаш леладерий гIулакхех.

БЕХКТОКХАМЕ ГIУЛАКХ

Советски паччахьалкхено хIара шера дукха ахча дIадохийт вай республика экономика дегIаккхувлара а къахьегамхой хьал-торо тоадара а. Цхьабакъда, цхьайттаалагIча пятилетка диъ шера капитальни гIишлош хьалъеча даьча балхий итогаш йича гуш да республике паччахьалкхено хьахьежадеча аххах во пайда ийбелга, мощносташ шийна ханнахьа болх бе йолаялийтара гIулакх геттара во латтилга. Керттера фондаш болх бе йолаялийтара диъ шера план 78 процент мара кхоачашъяьяц, хьахьожаьча капитальни вложенеех пайда эцара задани 98 процент мара кхоачашъяьяц. Дукхача хана дениз къаьстта во лел наха чубаха цIенош, моттигерча Советашка гIолла финансировани а еш, социально-культурни коммунально-бытовойн гIулакхашта лаьрхIа йола объекташ хьалъяр. Капитальни вложенеех пайда нийбара планаш кхоачаш ца яра, иштта производственни мощносташ шийна ханнахьа болх бе ца йолайолийташ юкъахьоасаш хилара керттера бахьанаш лархIа дезаш да подрядни организацеша: Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене (нов. Исмаилов), «Чечингсельстрой» треста (нов. Ахматукаев) «Чечингколхозстрой» объединене (нов. Гайрбеков) во болх беш хилар, бIарчча республика хьайийцача подрядни балхаш дара планаш цар кхоачайнйой а хIара шер-шера цар кхоачаш ца еш юс моттигерча Советий объекташ хьалъяра план.

Къаьстта во болх бир Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене гIишлонхоша дIададахача 1984 шера лоархIамегIа йола пусковой объекташ: г. Грозиера гостиница, Нохч-ГIалгIай АССР жилищно-коммунальни боахама министерства профтехучилище, Урус-Мартанера культура цIа, г. Грознера прачечни хьалъеча.

Белгалдаккха дезаш да цхьайолча субподрядни организацеша а во болх баьлга, из дувзаденна да генеральни подрядчик йолча Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене царна тIахьожам эсала лоаттабарах, доаггIаш дар царгара хьа ца дехарах, уж гIулакхаш Iаткъ соцкультбыта объекташ хьалъяра план кхоачашъяра.

Республике наха чубаха цIенош, кхыйола соцкультбыта объекташ хьалъеча цIенхашттарча кхоачамбоацарех лархIа дезаш да, «Ставропольпромвентиляция», «Кавэлектромонтаж» яхача трестий Грозненски монтажни управленеша деза сантехнически электромонтажнии балхаш массехк шера кхоачаш ца деш дусаш хилар.

Укхаза белгалдаккха дезаш да «Ставропольпромвентиляция» яхача треста Грозненски монтажни управлене болх тоабара лаьрхIа 1983 шера хьалъяь а яьккха цу управлене производственни база эксплуатаце дIаенна хилар, цига болх тоабара мел эшараш долаш а да, из база хьалъеча Iалаьмате дукха ахча дIа а дахийтад. Цхьабакъда, цох баьнна пайда хIанз а тIехьа гуш бац.

Лакхе цIераш яьхача специализированни подразделенешкара болх тоабара а нийслу кхоачамбоацараш дIададахара а де дезараш чакхдаха деза ха хьатIаэттай, цу гIулакха пIаьхка бокъонца уйлае а сиха оарцагIъяла а декхарийла я Къулбаседанакавказски производственни распределительни управлене (нов. Магомадов) коллектив Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене коллективаца цхьана.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене (нов. Исмаилов) цхьаккха тайпа оттале бахьан а доацаш тIехьадоах домостроительни комбинате массе а тайпарча сантехприборашцеи электричествацеи Iалашъяь йола вIашагIхетта санитарно-технически кабинаш арахецилга, уж хьае йолайича объекташка деш дола сантехнически электромонтажнии балхаш дикна сихагIа дергдар, йиллача ханал дикка хьалха хьалдаьдаргдар наха чубахара дола цIеноши кхыйола соцкультбыта объекташи.

ЦхьайтталагIча пятилетка тIеххьарча Iнера республикера халкъа боахам дIахо а социальни экономически даькъе дегIакхувлара доккхий декхараш хьалхашка латт республика гIишлонхошта. 160 эзар квадратни метр хула наха чубаха цIенош хьалде дезаш да, хьалъяь йистеяха еза 4420 дешархочоа моттиг йола общеобразовательни школаш, 1120 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учреждениеш.

ГIишлон объекташ хьалъелга духхьал гIишлонхошкара мара хьадеха дезаш дац яхараш харц лув. Генеральни подрядчика, заказчика, эксплуатаце, проектировщиний служба шоай болх хьаькъалца вIаштIехьбаккхарах дуккхача даькъе тийша да капитальни гIишлош хьалъяра халкъа боахам план кхоачашъяр. ХIаьта капитальни гIишлош хьалъяра йола план толамца кхоачашъяйтара боккха бехктокхам тIалатт халкъа депутатий городски районнии Советий исполнительни комитеташта.

Цхьайолча горрайисполкомаша боаггIача хьисапе тIахьожам лоаттабац районашка хьалъеча объекташкара балхаш мишта лел хьожаш, лерттIа кулгалдац гIишлон организацей, заказчикийи эксплуатацен ведомствай балха. МоллагIйола объект миччa бесса йихьа а шера йолча плана юкъейихьача шоай декхар кхоачашдаь баьнарраш лоархI цу исполкомий кулгалхоша, дIахо йодача хана цу объекташкара балхаш мишта дIадолх а ца хьожаш юстара боал уж.

Дукха претензеш я гIишлонхой республикерча гIишлон материалийи гIишлон индустрен промышленностага. «Чечено-Ингушстрой материалы» объединене арахеца кирпичаш, гипсоплиташ, Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене чуйоагIача Домостроительни комбинате арахеца аьшкбетона конструкцеш чIоагIа эсала я. Из нийслу цу предприятеша хIара шера дукха а дика а мероприятеш тIа а кIеш, хIара шера реконструкци еча, керда техника Iалашъеча дукха паччахьалкхен средстваш йовешшехьа а. Цхьабакъда цу мероприятеша хIанзалца хьа хоалуш пайда баьбац.

С. ХАДАШЕВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета гIишлони жилищно-коммунальни боахамеи отдела начальник.

Студенчески отрядий цIей

ТIанк, аьнна, хьалйизаяр укх деношка Грознера театрально-концертни зал. ХIара миIинге дек тайп-тайпара комсомольски иллеш. Уж берригаш а баьхкаб укхаза тахан шоай доккха цIей — студенчески гIишлошъю отрядаш вIашагIа ехка халкъа боахаме къахьега йолаенна 20 шу дизар дезде.

Слет хьаелл КПСС обкома Iилмани дешара заведенейи отдела заведующе П. Громова.

КПСС обкома цIерагIа кагирхошка моаршал а хоатташ, цо даькъал бийцар берригагулбеннараш ССО болама дезача цIейца, дIахо йодача хана керда къахьегама толамаш цар дахара дег тIара ловца баьккхар.

Цул тIехьагIа «Областной студенчески отряда 20 шу диарахи цун гIулакхаш дIахо дегIадоаладара декхарехи» доклад йир ВЛКСМ обкома хьалхарча секретара Г. Эльмурзаева. Цо белгалдаьккхар духхьал гIишлош хьалъеча 50 миллион сома маьха студенташа балхаш даь хилар. Доккхал а деш, цIераш йоах цо духхьашха вIашагIъехкача отрядашта кулгалдеш къахьийгача С. Эдисултанова, Р. Газарова, Х. Сатуева, А. Шевченко, М. Шовхалова, дукхача кхыбарий цIераш. Цар денальца, къахьегама хьинарца шерагара шу ме доала тIа-тIа дегIабоагIаш хьабенаб студенташа халкъа боахаме доккхий къахьегама толамаш доаха болам. Духхьал дIадахача цхьан шера 3030 саг хиннав вIашегIъеллача областной студенчески отряда юкъевоагIаш, цул совгIа соахкара хьувкъам чуэцара оарцагIбаьхаб кхы а 15 эзар саг дешархойи студенташи. Эрригача республике гIолла хьайийцача царех хIаране юкъера лаьрхIача хьадаьд 2,3 эзар сома маьха балхаш, хIаьта къахьегама семестр йолча юкъа кхояьй 7,2 эзар сома маьха продукции ресурсаши.

Шоай патриотически декхар кхоачашдеш республикера 750 студент хиннав Томски областе, Красноярски крае, Узбекски ССР-е тайп-тайпара гIишлош хьалъеш.

Доклада тIа а цул тIехьагIа къамаьл даьраш а белгалдаьхар дIадахача шера халкъа боахаме шоашкара дика масалаш а гойташ республика дукхача дешара заведеней студенташа лакха къахьегама хьокхамаш гойта хилар. ЦIераш яьхача дикагIйолча студенчески отрядашта юкъе яр Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета, Грозненски мехкдаьтта института, Грозненски медицински, педагогически училищай, кхыча дешара заведеней отрядаш.

Слет чакхйоалаш карара кара тела ЦIе Байракхаши вымпелаши елар белгалъяьннача отрядашта, дикагIа къахьийгача къаьст-къаьстача студенташта елар ВЛКСМ ЦК Сийлен грамоташи знакаши, цул тIехьагIа «Зама» яхача вокально-инструментальни ансамбла концерт оттадир гулбеннарашта.

Р. АУШЕВ.

СУРТА ТIА: ЧИГУ ВЛКСМ комитета секретарь Г. Сайдаева (аьттехьара кхоалагIъяр) студенчески отряда бIухошца цхьана.

Автора сурт.

Сийлахь-йоккхача Коталон 40 шу дузаш

СА ЦА КХОДЕШ

ФРОНТОВОИ милицейскин 16 совгIат доалл цун наькха тIа. Сийлахь-боккха Даймехка тIом болабеннача хана 442-ча стрелкови полка зIамагIболча командирий шоллагIа полковой школа хиннача Краснодаре вар Ажигов Берса Мурат.

Цу хана полка курсанташ а сиххача гIулакха Украине дIабахийтар, эггара хьалхара тIом болабе а цига бийзар — город Новомиргорода юххе.

Шин дени шин буси лаьттар цIий Iоухийташ бола тIом. Цхьан дийнахьа 10—15 атака йора фашисташа, цу даькъе психически а. Украински фронт екъар духьа моастагIчо йоккха парашютни десант йоссаьяр. Мурат юкъе а волаш хиннача полка го баьбар, цул тIехьагIа гоина юкъераяла дагахьа ший низ ма кхоачча чухьийддай из. Цхьабакъда, шоайбараш болча дIакхаьчар Ажигов а волаш 32 саг мара вацар.

Днепропетровск бахьан долаш тIом баьб. Контузи а хинна, шин дийнахьа полевой госпитале иллав. Юха а дIадоладеннад Мурата дIаьха тIема наькъаш. ХIанз цхьоалагIча гвардейски, Варшавски, Кутузова орден лелаеча бригадаца хиннав. Юкъарчал доацаш тIем тIа дакъа лоацаш кхы хиннавац. Цу бригада сапераш шоаш тIехьашка боалача хана хишта тIагIолла тийхка машиннаькъа тIаьш дохадеши наступлени еча хана тоадеши хиннаб.

Ажигов Мурата дакъа лаьцад Дона, Днепра, Вислана, Одера тIагIолла машиннаькъа тIаьш юха тохкача, царна гоннахьа ехка хинна минаш дIайоахача.

ДагадоагIа, чоп эккхийта доагIаш хинна Одер. Дохадаь цунна тIера машиннаькъа тIий, цунна гаьна йоацаш, тIема мухь тIа а болаш хьулаяь лаьтта составаш... Кходи дар советски эскар Одерал — моастагIчо ший доалахьа мел дола герз сигаларен лаьттарен бIарг хьа ца локхийташ тIамехкадеш хиннача хин духьаленал дехьадаьнна. ХIаьта вай эскаро наступлени йолаяра тIема кхоачам, бIуни техникан новкъостал эшар. Дийнахьа а бус а болх бора сапераша тIий юхаметтаоттадеш. Юххера а, цхьан бийсанна эггара хьалхара военни состав тIехъикккхар увгIаш доагIача Одера тIагIолла.

ТIема ветерана дика дагадоагIа Берлин яьккха. Цу хана сатоосача сахьаташкара сатем юкъагIбаьккхар «Катюшайн» йоккхийча топийн таташа. МоастагIчун позицешта тIайнйрзар советски бомбардировщикий эскадрильяш. Тохаделар, узамаш де даьлар лаьтта. Цу хана моастагIчоа теха хIама Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа хоадамбеш яр, цул тIехьагIа дукха ха ялалехьа низ беха фашизм геттара эша а еш.

ДагайоагIа йоагаш лаьтта Рейхстаг, Брандербургски коапаIараш — аьттув ца баьнначa прусски гIаьрахой дегаондле, хIаьта салтечоа хьалхашка хIанз а тIехьа латт мае Рейхстага тIа егIача, теркаш латтача ЦIеча байракха сурт.

СИЙЛАХЬ - БОККХА Даймехка тIом чакхбаьлар. Ажигов Мурата эскархочун шинела меттел тIайнйхар милицейски шинель. Чурча гIулакхий органашка беча балха дIаденнад по 25 шу. Из ерригa ха Назрановски районе, цхьа гIулакх деш — участкови инспектор волаш яьккхай.

1983 шера феврале кхаччалца «40 лет Октября» яхача совхоза территоре тIа гIулакх деш хиннав Мурат, хIаьта хIанз пенсе ва. Бакъда, хьалхагIа а санна Назрановски РОВД партийни организаце член, кагирхой хьехамча ва...

Саг пенсе вахав, цхьабакъда, тахан музее уллача НГIАССР МВД Сийлен книжка тIа да цун сурт а йоазув а: «Капитан Ажигов Берса Мурат МВД органашка 1957 шера денз болх беш ва. Участкови инспектор волаш дIаволавенная гIулакх де. Хьаьнала къахьегарах 1964 шера РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо «Общественни порядок лораеш тIехдика гIулакх дарах» яха медаль еннай цунна. Милице отличник волча новкъоста Ажиговна «Даккха хIама доацаш гIулакх дарах» яха кхоккхе а степена медалаш еннай.

...Берса Мурат каст-каста бIаргагу къахьегама коллективашка, школашка. ЧIоагIа хьашт долаш хьех из цига хIанз, сийрдача цIейна — советски халкъо, прогрессивни адамаша укх шера белгалдоаккхаргдолаш долча Коталон денна кийчо еча хана.

М. ЛЫКОВ,
милице майор.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома Политически сердалой цIагIа лекторий-атеистийн атеистически болх вIаштIехьбоахача организаторийн курсашка дешашбарий аргIанара заняти чакхъяьннай. ЛадувгIарашта хьалхашка «Вай ханара керттера динаши дина организацеши» яха лекци йийшар Л. Н. Толстойя цIерагIча Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета доцента Е. П. Ковнацке, хIаьта «КПСС XXVI съезден КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленумен решенешка хьежжа атеистически кхетам лулга эргадаьккха тоадара декхарех» яха лекци йийшар вар Нохч-ГIалгIай исторе, социалоге, филологе института воккхагIвола Iилман балхахо, философски Iилмай кандидат В. Ю. Гадаев.

АТЕИСТИЙ ДЕШАР

ВIашагIкхийттачарна бахача наьха тайп-тайпарча категорешта юкъе Iилма-атеистически болх мишта вIаштIехьбаккха беза дIахьокхаш консультацеш елар. Занятеш чакхъяьлар тематически документальни кинофильмашка хьажарца.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

Совета заседанеш

Грозне Союзий цIагIа туризманен экскурсештеи йолча Нохч-ГIалгIай областной Совета заседани хилар, цига 1984 шера Нохч-ГIалгIай туризманен экскурсештеи йолча областной совета туристско - экскурсионни организацей балхах а 1985 шера долча декхарех а доклад йир Совета председатела К. И. Мусаева.

Ше къамаьл деш докладчика дийцар дIадахача шера организацей цхьаьцца йолча коллективаша даьхача толамех.

Карарча шера кхоачашле лерхIачох докладчика белгалдаьккхар укх шера керда ши туристически маршрут хьаелларгья аьнна. Грозный — Рига, Грозный — Кезеной-Iам — Дагестан яха.

Заседане шоай балха опытах лаьца къамаьлаш дир Грозненски никъбара бюро директора Г. Г. Шамановас, Сунженски экскурсей бюро организатора Н. В. Андриановас, «Турист» яхача автобаза водитела К. И. Горбунова, кхычар.

М. БАРАХОЕВ.

ЭЦАРХОЙ ТЕРКАМГА!

«Орбита» яхача фирменни тика чу йохка енай шерра ассортимент йола бытовой телерадиоаппаратура. ЦIе-кIай бесаш гойта телевизораш: «Янтарь 741», «Таурас 736ДД», «Чайка 738»; Iаьржа-кIай бесаш гойтараш: «Фотон 225», колонкаш а латташ йола «Комета 212м стерео», магнитофонни приставкаш: «Эльфа 201-1 стерео», «Орель 306» стерео»; автомагнитофонаш: «Феникс 301 стерео», «Электроника авто 301с», «Алтай 301 стерео»; магнитолаш: «Вега 326»; музыкальни центраш: «Романтика 201»; 150 сом мах бола колонкаш 35АС-012; радиоприемникаш.

Тха адрес: Грозный, В. И. Ленина проспект, 104.

РАДИО

5 МАРТ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
8.23 — «Сердало» газета обзор.
8.30 — Передачай програма (эрсий меттала).
8.33 — Передачай програма (гIалгIай меттала).
8.36 — Илли оал Дудаев Зелимхана (гIалгIай меттала).
9.15 — Экономика кхоамбеш хила еза. «Хьинар, кхоллам, хьалахар» (нохчий меттала).
9.30 — «Къона заманхо» (гIалгIай меттала).
16.00 — Передачай програма. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — «Парте эггара дикагIа бараш хьаэц» (эрсий меттала).
16.16 — «Шоана, юрта боахама къахьегамхой» яха концерт (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — «Юртара вахар» (эрсий меттала).

УКВ

17.00 — «Дукха езача операй оагIунашка». Чайковский П. И. «Иоланта».
17.43 — «Къона оазаш» яхача циклера концерт.
18.25 — СалоIама сайре.

6 МАРТ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
8.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
8.30 — Передачай програма (эрсий меттала).
8.33 — Передачай програм ма (нохчий меттала).
8.36 — Лирически ашарий концерт (нохчий меттала).
11.15 — «Коммунисташ хьалха ба» (гIалгIай меттала).
11.30 — Спортивни Нохч-ГIалгIайче (эрсий меттала).
15.15 — «БIаьстен ритмаш» (эрсий меттала).
16.00 — Передачай програма. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (гIалгIай меттала).
16.15 — «Хьона, Даьхе, салтечун догI» (нохчий меттала).
16.45 — «Реализми новаторство» яха беседа (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — БIаьстена накъа долхаш» (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Донски казакий Паччахьалкхен ансамбла выступлени.
17.27 — «Санъердаме талгIе тIа». Литературни передача.
17.45 — Лирически музыка концерт.

Доазол дехьара

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ЛАЬТТАН ТIАРА ВАХАР БАХЬАН ДОЛАШ

Укх деношка доазол арахьарча обозревателаша язду Советски Союза кердача машара наступлене хьакъехьа, цар шерра комментареш ю Москверча Куйбышевски района харжархошта хьалхашка новкъоста К. У. Черненкос даьча къамаьла. Дика уйла йолча наха из къамаьл лаьрхIад чоалханечеи кхоккхаденна латтачеи дунен халкъашта юкъерча хьале Советски Союзо, КПСС-а дунен тIара событеш исторически бехктохкаме хIама а лоархIаш хилара дола къаьгга тешал санна. «Вай хана адамлеи, деррригача халкъий къизагIа вола юкъара моастагIа — деррригача дуненна ядерни катастрофа тIаоттара бола кхерам» яха новкъоста К. У. Черненко къамаьлацара дешаш белгал а деш, цIи хеза болча политически паччахьалкхени деятелаша кертагIдоах вIашдухьала латтача социально-экономически шин система къовсам чIоагIа ирбеннача хьалашка машар Iалашбараи термоядерни тIема кхерам дIабаккхараи тIаберзабаь никъ лорзагIа ца боалийташ чакхбаккха лаьрхIа Советски Союз йолга. Советски арахьарча политикана ларде латт, белгалдоах дукхача комментарешка, адамлен цивилизаци лорара, лаьттан тIара вахар ца дохадайтара хилапза даргдоаца хIама машар хилара идея.

Из эггара доккхагIа дола гIулакх чакхдаккхара тIехьа шоаш лоаттабеча къовсаме СССР-ои кхыча социалистически мехкашеи ког гIортолга ю дунен халкъашта юкъерча общественносто из гIулакх шерра хьаллоацаш хиларах. «Дунен халкъашта юкъера кхерамзле чIоагIъяра гIулакх, — белгалдаьккхад К. У. Черненкос, лаьттан тIа мел долча деррригача машар безача низашца цхьана чакхдоаккхаш да тхо». Духхьал цунца дашха доагIаш да тайп-тайпарча мехкашка эггара чIоагIа белгалдоахар къамаьла тIа хьоахадаь дола Женеве хургйолча советско-американски переговорашца дувзаденна Советски кулгалхошта хетар долга. Из цкъа-дале, Советски Союз ВIашагIкхийттача Штаташта хьалхашка, НАТО мехкашта хьалхашка алхха шийна совле яккха, царел совгIа ший тIема кийчо хилийта ца гIертилга да. ШозлагIа-дале, СССР герзаш Iоаде гIерташ яц, уж Iоаделга сопаде гIерташ я. ХIаьта, юххера а, цхьаькха хIама а да, Советски Союз тIатеIIа гIерт Iоадаь герзаш кIезигде, цкъарчоа цар цхьа дакъа цIендаь дIадаккха, герзий керда-керда системаш хьа ца а еш, космосе яле а лаьтта яле а, наступательни средстваш яле а е оборонительни я ала гIертараш яраш яле а.

Кхыметтел американски кепайоазув а мукIарал ца деш Iеденнадац сатийна, бIубенна, конструктивни дола СССР къамаьл мугIарерча наха дицлургдоацаш дегашка дужаш хилара. Масала, «Вашингтон пост» яхача газето белгалдоаккхаш ма хиллара, «К. У. Черненкос лоархI, прогнозаш мел чIоагIа баьде яле а, Женеве барт белга хила йиш йолаш а хилапза даргдоацаш а долга». Цо белгалдаьккхад, «Советски Союз космически ядерни герзий хьакъехьара СССР-ей США-и переговораш йолаяла кхаь кIирал кIезигагIа ха йисача хана кердача тайпара машар лорабеш я», яхаш. «Цу хьалашка, — белгалдоах газето, —НАТО викалаш, цар шоай дешашца аьлча, эрсаша увттаеча инициативаша эшабаьба».

Бакъда, Советски Союза конструктивни предложенеша хьадех США-и НАТО кхыча мехкийн оагIонгахьара иштта конструктивни дола жоп.

ВАШИНГТОНА ОБСТРУКЦИОНИСТСКИ НИКЪ

Советски Союза машара политикана духьала Вашингтоне ядерни космически герзех йолча советско-американски переговорий хьакъехьарча деша гонахьа цхьа тешаме доаца къамаьлаш айдаьд. Женевера переговораш дIайола а еннаяц, хIаьта а Iалаьмате дукха заявленеш яьй паччахьалкхен секретара Дж. Шульца, оборона министра Уайнбергера, цун помощника Р. Перла, рейгановски администраце лакхерча гIулакхаш тIарча кхыча викалаша, герзаш Iоадара йола Iалаьмате йоикхий программаш дIахо кхоачашъеш хургья, яхаш. ТIема кийчоп совле шоашкахьа хилийта гIерташ хьувзаш бараш американски столице ладувгIа дага а бац герзаш Iоаделга космически аренашка даккхара йола шоай тайп-тайпара проекташ совцаяра хьакъехьарча къамаьлашка. Из деррига а тарлуш дац хургйолча переговорий предмета а де лерхIарий хьакъехьа шин держава цхьана яьча заявлене тIа оттадьча юххера а ядерни герз дизза а массанахьара а дIадаккхара долча декхарца, нийсхони цхьатаррарча кхерамзлени принципаца.

Бакъда, Вашингтона обструкционистски наькъю эгIазйингача американски а дунен а общественноста IоткъамагIа, цига дIанхайкадаьд март бетта де лаьрхIа хинна спутникашта духьаларча АСАТ яхача система тохкамаш нюне дергдолаш тIехьадаьхад, аьнна. Обозревателаша лерхI, хIаьта а, «седкъашкарча тIемай» Iовдалча планах Рейгана администраци вIалла юхаяла дага йоацаш. Лоацца аьлча, Вашингтоне кхетадаьд, дунен общественноста хьалхашка США-на вIалла хоза доацилга, нагахьа санна переговораш е истола гонахьа хайшача хана, дIадаккха деза яхаш Женеве дош дувцаргдолча герзашта, цу цхьан ханна тохкамаш де доладича.

Цунца цхьана хьалха а санна ВIашагIкхийтта Штаташ 1983 шера августе спутникашта духьалара моллагIа тайпа герз космосе эггара хьалха доакххаргдац аьнна шийна декхар тIанийцача Советски Союза тIехьаяла тугаш яц. Цул совгIа, масала, Р. Перла аьннад, США президент цIаккха а варгвац 70-ча шерашка хиннача кхохкам кIаьдбара позице тIа. Пентагона викало, кхыча мехкащцарча гIулакхашта йолча сенатски комиссе къамаьл деш аьннад «дунен тIа кхохкам кIаьдбара процессага варгва Рейган, яхаш йола прессера предложени» вIалла хургдолаш хIама дац. Цо иштта яьхад, Советски Союзал еррригача параметрех ядерни совле яккхара ларда тIа латта президента стратеги США хьашташка хьежжа а я, хIаьта Вашингтон цу лостамагIа дIахо яха дага йолаш а я.

Советски Союз хьалда къовсам лоаттабеш я Вашингтона милитаристски наькъа духьала а хургйолча советско-американски переговорий хьакъехьарча пессимизмана духьала а. Хоржамашта хьалхарча ший къамаьла тIа новкъоста К. У. Черненкос белгалдаьккха ма хиллара, барт бииза баргбоацаш а хила йиш йолаш а ба. Из гIулакх Советски Союзал кIезигагIа хьашт долаш хила йиш йолаш яц ВIашагIкхийтта Штаташ.

ЗУЛАМХО — ДОЛЛАР

Американски доллар дунен рынкашка боккхача наькъ тIа ваьнна зуламхо санна хьувз. Цун курс дIадахача кIирагIа эггара лакхагIча боарам тIа льнна хиннай английски стерлингий фунтага, бельгийски французски франкашка, итальянски лирага диллача, иттех шу совгIа йолча хана эггара лакхерча боарам тIа лаьттача — ФРГ маркашкеи швейцарски франкашкеи диллача а. Американски валюта лакхъенна курс цу мехкашта капитал океанал дехьагIа дIаухаш хилар да, хIаьта юххера а цар къаман экономика толха а ю. Цул совгIа, деза доллар — из царна дола деза мехкдаьтта, долларашца маьхаш увттадеш дола бийдала кхы тайпаш деза хилар да.

Вашингтонах аьлча, цо доллара курс искусственно чIоагI а еш, ший импорт ей ю, хIаьта из бахьан долаш инфляци юхаетт, боарам боацаш еш йолча тIема расходаша хьаль дуккхача миллиардех латта дефициташ дIаяхара эшаш йола капиталаш США хьачу а увз. Иштта, НАТО гIоллaрча США партнераша фактически лаьрхIача Пентагоно доаржадаьча герзаш Iоадара финансировани ю.

Малхбузенъевропейски дуккха мехкаш, къаьстта Англи, халача хьала тIа эттад, кхыметтел английски премьер Тэтчер сихха оксанал дехьа яха езача а кхоачаеш. Цига из тIагIертта хьадехаш хиннай Вашингтонагара доллара курс искусственно лакхъяра США-с пайда эцаш йола американски банковски процента ставка лохъелга.

Цхьабакъда доллара гIаьрахочун оамалаш юхатоха гIерташ Тэтчера мел леладьчох, кхыча малхбузенъевропейски паччахьалкхений кулгалхой цу тайпара гIулакхаш а санна, хIама ца хулаш дисад. Тэтчер яьсса цIаенай, хIаьта из Лондонски бирже дика холуш а хиннад эггара лохерча белгалон тIа кхоачаш — цхьан долларах 1,05 фунт — фунта курс сихха лохъяларца. Цунца дувзаденна «Гардиан» яхача газето белгал ма даккхара, хIанз Англе долларах 1980 шера хиннчул шозза дуккхагIа товараш эца йиш я.

Ший оагIонгахьара Франце экономика, финансай, бюджета министра П. Береговуас белгалдаьккхад «Трибюн де л'экономи» яхача газета тIа: «США-с леладер вIалла бехктохкам ца хеташ хIама да, кхыча дуненна, масала Европанен дегIадоагIача мехкаштеи бюджетни дефицитахи платежни балансахи хьахулаш мел дар IотIа а дехкаш». Министра дIахайтад цу тайпара политика дуккхача областашка протекционизм чIоагIъялар кхерам болаш хIама хилар. «ХIанзалца хьа цIаккха а, — аьннад цо, — хIанз санна чIоагIа барт нийгIа американцаши европейцаши хиннабац».

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

ГДР. Социалистически экономически интеграце доазопел чухьа вежарашха долча мехкашца беркате цхьана гIулакхаш леладу дрезденски «Роботрона» — республика электронни промышленноста флагмано. ДIадахача итт шера диазза йоккхагIа хилийтай предприяте СЭВ-а членаш йолча паччахьалкхенашта тайп-тайпара оборудовани лоаттаяра объем. Дукха ха йоацаш Дрезденера Советски Союзе яхьийтай йиъ бIоалагIа электронно-вычислительни машин.

Тохкамаш деча заводской лабораторе даьккхача сурта тIа — Карл-Хайнц Слабин Маргитта Мешерери.

АДН—ТАСС сурт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 МАРТ. I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Юхаккхайка, горнисташ!».
9.05 — А. Дворжак — Ля минора оркестрцара чIондарга лаьрхIа дола концерт.
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Тха символ — малх» яхача телевизионни документальни фильма премьера (ГДР). 2-гIа фильм.
15.40 — Берий художественни коллективаш концерт (ЧССР).
16.10 — Тха корреспонденташа дувц.
16.40 — «Кердадараш».
16.45 — «Михаил Чиха кIорен бронзех». Документальни фильм.
17.00 — «Шахматни школа». «КIай ладья».
17.30 — Миллионий ленински университет. «Социалистически экономикана кулгалдар». Ведущи — СССР АН член - корреспондент П. Г. Бунич.
18.00 — «ХIара сурта тIа — малх».
18.15 — «Iилмеи вахари».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Вай беш».
19.35 — М. А. Ульянова яь 150 шу дизарга. «Нана тешаме хилар» яха художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — Сийлахь - йоккхача Коталон 40 шу дизарга. «Вай уж наькъаш дицдалийта йиш яц». О. Берггольца поэзи.
22.00 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Спартак» — ЦСКА. 2-гIеи, 3-гIеи периодаш.
23.10 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Мерза боамби». Iилма-довзийтара фильм.
8.35, 9.35 — Музыка. 2-гIа класс. Э. Григ — «Пер Гюнт».
9.05, 13.15 — Французски мотт. Хьеха 1-гIа шу.
10.05 — ПТУ дешархошта. Эстетически кхетам балар. Художественни образ.
10.50, 11.40 — Ботаника. 5-гIа класс. МергIилга кхоллам а дегIдар а.
11.10 — «Дезали школен». Телевизионни журнал.
12.00 — «БIенашкара оалхазараш». Iилма - довзийтара фильм.
12.15 — Истори. 4-гIа класс. «ГIатта, бокккха мохк».
12.45 — Физика. 8-гIа класс. Реактивни болам.
13.45 — Географи. 6-гIа класс. Къулбехьара Европа. Апеннински Балкански ахгIайренаш.
14.15 — Советски изобразительни искусство. Подвига летопись.
15.00 — «Кердадараш».
16.25 — «Анаю». Киноальманах.
17.05 — «Iаламца барта долаш». Iилма-довзийтара фильм.
18.05 — «Сомий бешара бIаьстан балхаш». Специалиста хьехамаш.
18.20 — Киножурнал.
18.30 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени» (гIалгIай меттала).
18.45 — «ТIема кхалсага сибат дац». Документальни фильм.
19.10 — «Нохч - ГIалгIайчен ди».
19.30 — «Юрта тIа кхиак дек». Музыкальни передача.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — РСФСР халкъий VIII-ча Iан Спартакиаде. «Трамплина тIаракхувсабалар». г. Чайковскера передача.
20.40 — Конькобежни спорт. Пермера передача.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Са хозаварг» яхача телевизионни художественни фильма премьера.
23.05 — «Кердадараш».

6 МАРТ. I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Папас автомобильийцай». г. Кироверча автосервиса балхах дола телевизионни документальни фильм.
8.55 — «Нана тешаме хилар». Художественни фильм.
10.20 — «Гаьнарен юхереи илли».
11.10 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Тха символ — малх» яхача телевизионни документальни фильма премьера (ГДР). 3-гIа фильм.
15.40 — «Ха а ха, хьаде а Iомале». Берашта йола Iилма-довзийтара передача.
16.10 — Сийлахь - йоккхача Коталон 40 шу дизарга. «Бессмертие подвига» яхача документальни фильма премьера.
16.40 — «ХIара хьунагIара цхьацца дийхи хоадаеш хилча». Мультфильм.
16.55 — «Кердадараш».
17.00 — «...Ялхайтта шу даьннеи бокхагIеи».
17.45 — Футбол. УЕФА кубок. Финале 1/4. «Железничар» (Югослави) — «Динамо» (Минск). Югославера трансляци. Перерыв йолча хана (18.30) — «Тахан дунен тIа».
19.30 — Фигурни хьисаперча хехкабаларах йола дунен чемпионат. Шишша хехкабалар. Произвольни программа. Японера передача.
21.00 — «Ха».
21.35 — Футболах ловзаш кубок яьккхачар кубок. Финала 1/4. «Лариса» (Греци) — «Динамо» (Москва). 2-гIа тайм. Грецера передача.
22.20 — «Тахан дунен тIа».
22.30 — Футболах йола европейски чемпионий кубок. Финала 1/4. «Бордо» (Франци) — «Днепр» (Днепропетровск). Францера трансляци.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Ялат леладераш». Iилма-довзийтара фильм.
8.35, 9.35 — Обществоведени. 10-гIа класс. «Халкъашта — машар». («Машари машаре дахари» яхача темах).
9.05, 12.40 — Немций мотт. Хьеха 2-гIа шу.
10.05 — Н. Грибачева поэзи.
10.35, 11.40 — Юкъара биологи. 9-гIа класс. «Дийнача хIамай дунено дегIдар».
11.05 — «Вай беш».
12.10 — М. А. Шолохов. «ТIакIалтIатеха бай». 10-гIа класс.
13.10 — «Менскал пуща». Iилма-довзийтара фильм.
13.20 — В. Гюго. Вахарен кхоллемен оагIонаш.
14.20 — «Дай - ноаной сай бартхой хилар деза сона». Грузински ССР заслуженни хьехархочох П. Г. Гушянах йола телевизионни очерк.
15.05 — «Кердадараш».
16.30 — Школьникашта. Кинопрограмма.
17.50 — «Ремонта дикал — балха гаранти» (нохчий меттала).
18.00 — «Социалистически тIалоацамаш. Мишта кхоачашду уж?» (гIалгIай меттала).
18.30 — «ХIаране ший я маьхк». Телевизионни фильм.
18.40 — «Брака никъ ковларгба вай».
19.00 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
19.20 — Мультфильм.
19.30 — «30 шу дуза ди». Художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — СССР-е хинна ЧССР культура денош дIанъовлар. Концерт. Из йистедаьлча — «Кердадараш».

Хоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, къулбаседа - малхбоалехьарча оагIорахьара секунде 3 — 8 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 0—5, Грозне 1—3 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 10—15, дийнахьа 0—5 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностеи транспортеи — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64; корректорске — 2-89-88.

Газет арадувл шиннареи, ереи, шоаттеи деношка

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Сф00079. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1054.